У пошані до піонерів – лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 14. ЧЕТВЕР, 22-го СІЧНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 22, 1970 No. 14. VOL. LXXVII.

МОЛИТВА І ЗАЯВИ В КОНГРЕСІ ЗСА, ПРОКЛЯМАЦІЇ „ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ" В СТЕЙТАХ І МІСТАХ, УКРАЇНСЬКІ ПРАПОРИ НА КАПІТОЛЯХ І РАТУШАХ ТА ЧИСЛЕННІ ІМПРЕЗИ В УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДАХ ВІДЗНАЧАЮТЬ ЦЬОГОРІЧНІ РОКОВИНИ 22-ГО СІЧНЯ

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ В ГЕМСТЕДІ

Посадник міста Гемстеду, Н. И., Френсіс Т. Пурсель передає Христині Шевенко та голові Відділу УККА Володимирові Атлясові підписану проклямацію, визначаючи 22-го січня Днем Української Незалежности в місті. Стоїть пані Лариса Шевенко, мати Христини. 22-го січня на ратуші Гемстеду повіватиме синьо-жовтий український прапор біля зоряного американського.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 21 січня 1970

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ ІЗ ДЖОРДЖІ Ричард Б. Расселл заявив журналістам, що він ніколи не вірив у те, що Лі Гарві Освалд застрелив президента Джана Ф. Кеннеді, не маючи жадної помочі ні від кого, принаймні у формі якоїсь заохоти. Треба пригадати, що сенатор Расселл був членом Комісії Воррена, яка видала у формі цілої книжки звіт про злочин у Далласі, Тексас, 22-го листопада 1963-го року. 72-річний сенатор Расселл склав заяву журналістам, які його запитували у зв'язку зі статтею, що була друкована у „Вашінґтон Пост" про вбивство Кеннеді. Расселл твердить, що Комісія Воррена не мала змоги переслухати всіх свідків, головно тих, які могли заохочувати Освалда до злочину.

БЮДЖЕТОВЕ БЮРО ЗАЯВИЛОСЯ проти того, щоб окрема напівприватна корпорація перейняла під свій заряд залізниці, з яких користають пасажири під час довших подорожей. Цей плян окремої транспортової корпорації виготовив був секретар транспортових справ Джан А. Волпі, і Уряд мав предложити його Конґресові. Але секретар Білого Дому Роналд А. Зіґлер повідомив журналістів, що плян секретаря Волпі є на дальшому місці, і що перед ним є ще інші проєкти, які займаються тим, щоб пасажирські залізниці могли курсувати, хоч вони мають велику конкуренцію в автобусах і в літаках.

ЛИВАН ХОЧЕ ПОЗБУТИСЯ француза Кристіяна Бельона, який стероризував був залогу американського пасажирського літака і скерував до Ливану. Його звільнили були і шанували та гостювали, як „героя", але переконалися, що він приносить арабам більше клопоту, як користи. Міжнародна федерація пільотів різко запротестувала проти поведення ливанських властей, а Франція, яка постачає зброю арабам, висловила своє невдоволення з приводу вшановування „героя", за якого Франція мусіла виправдуватися перед Америкою.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ПЕРЕВОДИТЬСЯ основні зміни на становищах командирів більших одиниць південно - в'єтнамської армії і військових губернаторів у тамошніх 44-ох провінціях. Змінено вже шістьох командуючих генералів і 14-ох губернаторів, пішовши здебільша за порадами американського командування, щоб збільшити боєздатність південно - в'єтнамських дивізій.

Велика громада супроводила на вічний спочинок св. п. Остапа Улицького

Озон Парк, Н.И. — В середу, 21-го січня, на передодні великих роковин незалежности і соборности Української Держави, для відмічення яких на капітолях поодиноких стейтів та ратушах багатьох міст Америки гордо повіватимуть, поруч зоряних американських, синьо-жовті українські прапори, велика українська громада супроводила на вічний спочинок св. п. мґра Остапа Улицького, одного з тих, що від зарання своєї молодости тихо і без розголосу та завжди на своєму місці присвячував свій труд для того, щоб Акти 22-го січня знову стали дійсністю та щоб синьо-жовті українські прапори могли знову гордо і свобідно повівати над українською землею. М.р. Остап Улицький помер, після довгої і важкої недуги, в неділю, 18-го січня, осиротивши дружину Лідію, дочку Анну та синів Ігоря, Юрія і Андрія. Похорон в середу, 21-го січня, попередили відправи парастасу і панахиди в похоронному заведенні в Озон Парку у вівторок, 20-го січня, з участю місцевого українського католицького пароха о. Любомира Мудрого, в парафії якого Покійний був дяковчителем та диригентом хору, канцлера Стемфордської дієцезії о. прелата Еміля Монастирського, пароха Північного Брукліна о. Н. Вояковського, пароха Джамейки о. Федорцева та інших і багатьох громадян з місцевої і довколишніх громад, між ними відомих громадських і, зокрема, пластових діячів. До парастасу і панахиди співали близькі друзі Покійного маестро Лев Рейнарович та мґр Осип Стецура і хор під диригентурою М. Крушельницького. Від шкільних товаришів та друзів Покійного з націоналістичного підпілля прощав його ред. А. Драган. Тужлива пісня „Видиш брате мій" закінчила цю жалобну церемонію, а наступного дня вільна американська земля прийняла на вічний спочинок ще одного українця, який трудився і мріяв, щоб могти скласти свої кости у рідній землі.

В РОКОВИНИ 22-ГО СІЧНЯ

В місяці січні ц. р. відзначуємо 52-ліття Проголошення Незалежности та 51-ліття Соборности Державн Українського Народу.

В столиці України Києві в 1918 року, на майдані перед Собором Святої Софії пролунали урочисті слова:

„Народе України!.. Від нині Українська Народня Республіка стає самостійною від нікого незалежною, вільною, суверенною державою Українського Народу".

А рік пізніше на тому ж історичному майдані було проголошено:

„...Віднині воєдино зливаються віками відділені частини України — в одну Велику Україну".

Як в минулих літах, так і в цьому році, наше відзначування Актів 22 Січня 1918 і 1919 років піде широким відгомоном по всіх Громадах нашого скупчення в ЗСА. Воно відіб'ється також в американській прилюдній опінії через найвищу державну установу ЗСА — Конґрес, через уряди Стейтів і Міст, бо в цьому році, як і в багатьох попередніх — відзначать Роковини Актів 22 Січня промовами, що їх виголосять в обох Палатах і в яких пригадають Американському Народові славну нашу історичну подію зперед 52-ох літ. Вони віддадуть належний поклін Українському Народові за його боротьбу за Волю і Незалежність відродженої Української Держави. Український Нарід, підкорений московсько-большевицькими силами, ніколи не погодиться з таким накиненим станом та активно боротиметься за повернення своєї національної і державної суверенности.

В дні 27 січня ц. р., в Палаті Репрезентантів молитву в намірені Українського Народу відчитає український священик.

Так, як і в минулих роках, Губернатори стейтів і Посадники міст урочисто проголосять з нагоди 22 січня „УКРАЇНСЬКІ ДНІ". В цей день будуть вивішені на Капітолях стейтів і міст українські прапори, а на святочних імпрезах приймуть участь з промовами визначні громадсько-політичні діячі.

Гідно й урочисто вшануймо історичні дні Січневих Актів.

ЕКЗЕКУТИВА
Українського Конґресового Комітету

Ніґерія прославляє Москву за її допомогу проти Біяфри

Москва. — Амбасадор Ніґерії у Москві Г. Т. Курубу скликав пресову конференцію спеціяльно для того, щоби висловити вдячність совєтському урядові за уділювання видатної допомоги Ніґерії в її війні проти Біяфри. Він не подав докладних даних щодо тієї допомоги ,але ствердив, що доставлена Совєтами Ніґерії зброя, особливо бомбовики й інші літаки та гармати, причинились у вирішній мірі до перемоги над Біяфрою. Названий амбасадор підкреслив, що ніґерський уряд особливо вдячний за те, що Совєти не розголошували тієї своєї допомоги. Найперші західні коментатори звертають увагу, що Совєтський Союз дав був різним африканським державам допомогу від 1954 до 1967 року на загальну суму коло 858 мільйонів долярів, але Ніґерія, яку Совєти вважали прозахідньою, не дістала з тієї допомоги ані центі. Тільки тоді, коли Східня провінція Ніґерії проголосила самостійність і центральний уряд пішов проти неї війною, Совєти використали нагоду й почали присилати Ніґерії масово зброю, щоб здавити самостійницький національний рух біяфрійців. Після того, як Біяфра проголосила капітуляцію, совєтський пропаґандивний апарат прославляв „перемогу проґресивних сил Ніґерії". Водночас Совєти лаються проти Заходу, який ніби був байдужий супроти Ніґерії та, зокрема, таврують Британію, яка ніби дбає тільки про свої „імперіялістичні й капіталістичні" інтереси в Америці. Британія також постачала Ніґерії всяке добро проти Біяфри, але внаслідку спротиву британської громадської думки — достави зброї Британією до Ніґерії були обмежені.

Католицька єрархія в Голляндії — проти целібату, але в співпраці з Папою

Утрехт. — Вісім голляндських єпископів під проводом примаса Римо - католицької Церкви в Голляндії кардинала Бернарда Альфрінка проголосили спільну заяву, в якій займають становище проти зберігання обов'язкового целібату та за привернення повних душпастирських прав духовникам, які вже повінчалися і бажають виконувати душпастирські функції. Проте голляндські єпископи підкреслюють, що ті зміни в Католицькій Церкві повинні прийти у тісному порозуміі співпраці з Апостольською Столицею і що рішення голляндського єпископату будуть передані безпосередньо Папі Павлові VI. Голляндські єпископи покликаються в своїй заяві на факт, що целібат не є обов'язковим для всіх католиків у світі, бо ось у Католицькій Церкві за східнім обрядом поруч із духовниками, висвяченими в целібаті, існують жонаті духовники. На недавній сесії Католицької Церковної Ради в Голляндії, яка є дорадчим органом, що складається з єпископів, нижчого клиру й світських мирян, прийнято величезною більшістю постанову проти обов'язкового целібату та за допущення жінок до духовного стану. Приявні на тій сесії голляндські єпископи стрималися були від голосування, дармацо вони отримали були листа від Папи з закликом до оборони непорушности целібату. Голляндська Церква опинилася в важкій ситуації, бо в останніх двох роках 400 духовників виступили з священичого стану, який взагалі охоплює там коло 12.000 осіб. Коли в 1957 році висвячено в Голляндії 420 осіб, то в минулому році те число впало тільки до 145.

ЩОБ ДАТИ НАДІЮ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ...

Джерзі Сити. — Цього року, як і в багатьох уже попередніх роках, Українські Громади в Америці, разом зі своїми американськими співгромадянами врочисто і величаво відзначають 22-го січня роковини проголошення незалежности і соборности Української Держави 52 і 51 рік тому. З нагоди цих роковин, як і в минулих роках, сесія Палати Репрезентантів у Вашинґтоні почнеться молитвою в намірені українського народу і в Палаті, як і в Сенаті численні законодавці складуть відповідні заяви. Цей справжній „Український День" в Конґресі в цьому році відбудеться кілька днів пізніше з уваги на те, що в сам день 22-го січня президент Ричард М. Ніксон на спільній сесії Конґресу виголосить своє річне звернення про Стан Унії. Вже досі губернатори поодиноких стейтів та посадники багатьох міст, в приявності українських делеґацій, підписали і видали проклямації „Дня Української Незалежности" 22-го січня, доручаючи рівночасно виставити в тому дні на стейтових капітолях і міських ратушах синьо-жовті українські прапори побіч зоряних американських. Для характеристики таких проклямацій та їх мети подаємо в дослівному українському перекладі проклямацію посадника міста Джерзі Сити, яку він підписав в будинку міської управи напередодні 2-го січня. В проклямації сказано:

ПРОКЛЯМАЦІЯ

Тому, що 22-го січня 1970 року припадає 52-га річниця проголошення вільної і незалежної Української Народної Республіки, що сталося в Києві, древній столиці України,

Тому, що в Ню Джерзі і в Джерзі Сити, як і в З'єднаних Стейтах Америки громадяни українського роду і походження відзначають цю дату поновним запевненням своєї віри у волю для всіх людей та поновним виявом їхнього переконання, що тиранія і деспотизм не можуть вдержатись, і

Тому, що в цілому світі добре відомо, що спротив хороброго українського народу проти комуністичного тоталітаризму ніколи не припиняється, і

Тому, щоб заохотити громадян українського роду і походження в Джерзі Сити дати своїм братам і сестрам в Европі надію в продовжуванні їхнього спротиву,

Отже тому я, Томас И. Вілен, посадник міста Джерзі Сити, проголошую 22-го січня 1970-го року, як День Української Незалежности в Джерзі Сити та користаю з цієї нагоди і прошу громадян Джерзі Сити приєднатись до їх українських приятелів для відповідного відзначення цієї нагоди. І дальше я доручаю, щоб синьо-жовтий прапор України, який не може вільно повівати над своєю власною країною, був публічно піднесений на міській ратуші Джерзі Сити в четвер, 22-го січня 1970-го року.

В доказ того я оцим кладу свій підпис та кажу прибити велику Печать міста Джерзі Сити в цьому дні 20-го січня 1970-го року. Томас И. Вілен, посадник.

У Варшаві відновлено розмови між ЗСА і Комуністичним Китаєм

Варшава. — У вівторок 20 січня відбулася 135-та з черги і перша від 8 січня 1968 року нарада між офіційними представниками ЗСА й Комуністичного Китаю. Вона тривала одну годину й відбулася в будинку комуно-китайської амбасади. З американського боку репрезентантами були амбасадор Волтер Стессель, два фахівці у справах Китаю з Вашинґтону Пол Крейсберґ і Доналд М. Ендерсон — причому цей останній був теж перекладачем — та член амбасади ЗСА у Варшаві Томас Саймсон. По китайському боці були шарж д-аффер Лей Янґ і три інші китайці, всі одягнені в китайських національних одягах. Кімната, в якій відбулася та розмова, була удекорована великим портретом та ще й бюстом Мао Тсе-тунґа. Про вислід наради не подано ніякого комунікату, тільки амбасадор Стессель заявив журналістам, що розмова стосувалася „різних справ обопільного зацікавлення" і що була „діловою і корисною". Терміну наступної розмови не визначено, тільки сказано, що рішено „стояти в контакті" і „згодом" визначити найближчу зустріч. У Пейпінґу подано через радіо тільки коротеньку вістку, що таке засідання відбулося і що воно було 135-те з черги. Зате попереднього дня радіо Пейпінґу різко критикувало американську торговельну політику, закинувши м. і., що зиски з тієї торгівлі фінансують американські „імперіялістичні війни" і що в Америці „економічна ситуація погіршується з кожним днем." Найбільше уваги до відновлених американсько-китайських розмов прив'язує Москва, яка панічно лякається, щоб між Вашинґтоном і Пейпінґом не прийшло до порозуміння в справі спільного антисовєтського фронту.

Сенат схвалив бюджет Департаменту Здоров'я, проти якого Ніксон поставить вето

Вашинґтон. — 20-го січня Сенат більшістю 74-ох голосів проти 17-ох схвалив бюджет Департаментів Праці та Здоров'я, Освіти й Добродійности у висоті 19.7 більйона, проти якого президент Ніксон протестував і грозив поставити вето тому, що він уважає його за інфляційний. Конґрес схвалив для цих Департаментів бюджет на $1.1 більйона більший, як пропонував Уряд. В Сенаті є така велика більшість, що вона зможе перемогти вето Президента потрібною більшістю двох третіх голосів. Всі сенатори демократи голосували за схвалення бюджету, республіканці були поділені, 21 сенатор-республіканець був „за", а 17 — „проти". Щоб підтримати вето Президента — треба б 34 голосів, які важко буде знайти навіть тоді, коли б часть республіканців, яка голосувала „за", підтримувала Президента. Цього року відбуваються конґресові вибори, і демократи хочуть здобути симпатії виборців, схвалюючи більші видатки на допомогу школам і на опіку над здоров'ям.

22-го січня буде Українським Днем у стейті Массачуссетс та в Бостоні

Губернатор Массачуссетс Френсіс В. Саржент, у приявності української делеґації, підписує проклямацію Українського Дня в стейті. За губернатором стоять (зліва): Орест Шудляк, головна радна УНСоюзу адв. Анна Чопик, д-р Іван Дідюк, український католицький парох Бостону о. Степан Чомко, голова Відділу СУА в Бостоні пані Федорів та голова Відділу УККА інж. Конрад Гусак.

Бостон. — Заходом місцевого Відділу Українського Конґресового Комітету губернатор стейту Массачусетс Франсіс Сарджент підписав 12-го січня 1970 року у стейтовому капітолі проклямацію про „Український Тиждень" на вшанування 52-гої річниці відновлення Української Держави та 51-ої річниці соборности українських земель. Подібну проклямацію підпише посадник міста Бостону, Кевін Вайт, дня 21-го січня 1970 року в Ситі Гол, а дня 22-го січня 1970 року буде вивішений український прапор на ратуші міста. Святочна Академія з нагоди так великого Свята відбудеться дня 25-го січня 1970 року в залі української православної церкви св. Андрія о 4-ій годині по полудні. Академію підготовляє Відділ Українського Конґресового Комітету при допомозі місцевих організацій: Союзу Українок, СУМА, Пласту, Рідної Школи та хору української католицької церкви Христа Царя в Бостоні.

Посадник Джерзі Сити проголосив 22 січня Українським Днем

Джерзі Сити, Н. Дж. — Зиявляючи моральну підтримку українському народові в його змаганнях за власну державність і пошану до активної української спільноти в цьому місті, посадник Джерзі Сити Томас Дж. Вілен підписав вранці у вівторок 20 січня Проклямацію, проголошуючи день 22 січня „Українським Днем у Джерзі Сити". В сам день 52-ої Річниці проголошення Української Державности у формі УНР в Києві, 22 січня — над ратушею цього міста буде піднято український національний прапор, поруч з американським державним прапором. Під час церемонії підпису проклямації посадником в присутності службовців міської управи, з українського боку були присутні представник Відділу УККА Антін Шаран та представники УНСоюзу й ін. українських установ: члени Екзекутиви УНС Володимир Сохан, Петро Пуцило, д-р Ярослав Падох, службовці Мілдред Мілянович, Йоан Пелло, голова Українського Народного Дому Іван Верьецький, урядничка з міської управи п-і Люба Лагоська, представник Української Демократичної організації Андрій Джямба. На привіт посадника міста й побажання витривалости, що веде до успіхів, словом щирої подяки відповів головний касир УНСоюзу Петро Пуцило. Джерзі Сити є одним із перших міст у ЗСА, де вже багато років відбуваються такі святкові проголошення Українського Дня, з закликом до всього населення міста вшанувати боротьбу народу, багато синів і дочок якого та їхніх нащадків живуть і працюють у цьому місті.

Роковини 22-го січня в Чикаґо

Для відзначення 51-их роковин і 52-их роковин історичних актів 22-их січня 1918 і 1919 років відбудеться 25-го січня в Чикаґо в авдиторії школи Шопена святочна академія самостійности і соборности України. У цій академії візьме участь відома Капеля Бандуристок Осередку СУМА ім. Орлика з Дітройту під керівництвом Петра Потапенка, а головним промовцем чикаґівської імпрези буде проф. Іван Вовчук. Влаштовує цю академію для відзначення обох річниць Ліґа Американців Українського Походження — Відділ Українського Конґресового Комітету Америки в Чикаґо. Початок академії о год. 3:30 по полудні.

Помер проф. д-р Іван Рибчин, голова НТШ в Австралії

Сідней. — В суботу 17 січня ц.р. тут помер відомий український учений, психолог і педагог, дійсний член і голова Наукового Товариства ім. Шевченка в Австралії проф. д-р Іван Рибчин. Покійний був до 1939 року ґімназійним учителем у Станиславові та в інших містах Західної України і з переїздом до Австралії з кінцем 1940-их років включився в працю заснованого там в 1950 році Австралійського Відділу НТШ, стаючи членом його управи і після смерти проф. Євгена Ю. Пеленського в 1956 році — містоголовою і згодом з 1961 р. головою НТШ в Австралії. Покійний був автором ряду праць з психосоціології і загальної філології, як також членом редакційної Колеґії виданого в 1966 році збірника матеріялів „Українці в Австралії".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ідеал, ціль і програма

Кожна країна в сучасному світі відзначає роковини проголошення своєї державности, як свято здійснення своїх мрій про повну свободу. Після деколонізації Азії, Африки й Океанії мало вже залишилось народів у світі, які не мають своєї держави. Правителі єдиної і найбільшої колоніяльної імперії — СССР свідомі чару, що його має для поневолених народів ідеал власної державности. І тому придумали систему, яка для національно - державних аспірацій творить неначе вентиль в постаті „суверенних" і „автономних" „соціялістичних республік" в Союзі, з якого — за конституцією — кожна така „республіка" може виступити. Очевидно, в Україні і в усьому світі здають собі справу з цього обману. Уярмлений український нарід не може відзначати дати проголошення 4-го Універсалу на рідній землі, — це можуть робити тільки еміґранти з України й поселенці, розсіяні по всьому світі, національні громади в чужомовних державах, які свідомі свого українського роду. Для совєтських поневолювачів і їхніх прислужників українська проблема „розв'язана" в постаті УССР в межах СССР. Для всіх українців й українок, що прагнуть свободи, їхня проблема буде розв'язана тільки тоді, коли розвалиться совєтська колоніяльна імперія і на її руїнах воскреснуть національні держави. Дивлячись на мілітарну потугу СССР, його важкий промисл і поліційний апарат, міг би дехто подумати, що нема шансів на розвал совєтської імперії, бо не буде ані війни, ані внутрішньої революції і режим в СССР не еволюціонує до такого ступня, щоб дозволити на здійснення паперової конституції. Але це короткозорі висновки.

Українська вільна громада поза межами України має власне місію плекати давній ідеал свободи — українську народоправну державу. Українці у вільному світі мають місію плекати цей ідеал, не як святкове гасло, а як політичну ціль, і вірити у її реалізацію, як віриться в кожну природну, передуману, логічну й скроплену кров'ю визнавців програму. Не існує в історії незмінних режимів, тим паче таких, які своє існування сперли на обмані й насильстві. Наймогутніші імперії у світі розвалювались, як домики з карт. Змінювались коньюнктури, приходили нові шанси для національних здвигів. Вільні українці відзначають дату 22 січня, як живу пригадку тієї непроминальної історичної події, яка стала для українського народу ідеалом, ціллю і програмою — і буде ними доти, поки цей ідеал, ціль і програма не здійсняться.

„Переходовий час"

Один з високих речників американської закордонної політики, характеризуючи недавно на пресовій конференції в Державному Департаменті ситуацію в Европі, окреслив її як „переходовий час", ознакою якого є наявні тенденції змін в укладі европейських сил. Коли мова про Західню Европу, в ній ще донедавна переважали американські впливи — політичні, економічні й оборонні. Ці впливи поступово зменшуються, бо країни на тому обширі щораз твердше стають на власні ноги. Прикладом цього може бути Західня Німеччина, яка не тільки піднеслася з воєнної руїни, але й знову стає економічно - індустріяльною суперпотугою. Також закріплюється консолідація Західньої Европи, практичним виявом чого є Спільний Господарський Ринок.

В цілком протилежному напрямку змінястся ситуація в східній частині Европи. Совєтський Союз економічно не тільки не „наздоганяє" Америки, але й в жадній мірі не може додержувати кроку в розвиткові західньої Европи. Самі совєтські володарі признають „неефективність" совєтської економічної системи, а „консолідацію" держав так званого соціялістичного бльоку треба було рятувати совєтськими танками і гарматами в Чехо - Словаччині та терористичною „доктриною Брежнєва", яка погрожує танками кожній іншій країні на тому обширі, яка проявила б бажання зірвати з примусовою „опікою" Москви.

Становище Америки відносно Західньої Европи і її сприяння тенденціям повного усамостійнення західньоевропейських країн цілком правильні. Натомість вважаємо за грубу помилку Америки, що вона не тільки пальцем не рушить, щоб бодай посередньо причинитись до скріплення та приспішення того протилежного розвитку в Східній Европі, але в деяких випадках ще й сама його гальмує.

Роковини Української Незалежности 22-го січня дають нам добру нагоду прихиляти американську публічну опінію в користь активної допомоги ЗСА, бодай для визвольних змагань поневолених Москвою народів. Тільки визволення тих народів може остаточно закінчити повний воєнних погроз і небезпек „переходовий час" в Европі та створити тривкі передумови миру з волею і справедливістю для всіх.

ПІДСТУПНИЙ ПЕРЕПИС

В четвер 15 січня 1970 р. на території СССР розпочався черговий перепис населення, що за пляном має тривати до 22 січня, але на практиці напевно буде продовжений. Кожний переписувач - обліковець, з найбільш довірених партійців і комсомольців, має за один день перепитати від 80 до 100 родин. Може це й було б практично можливе при „стахановському темпі" запитів і записів відповідей, але між 18 запитаннями є декілька плутаних, а декілька й небезпечних для громадян Совєтського Союзу.

З місяць тому в кількох районах Сибіру вже був здійснений перепис. Обліковці літали туди літаками, пробивались на сабаках, на аеросанях. І тоді ж у совєтській пресі з'явилися „пояснення": не треба боятися запиту, скільки часу дана людина працює в даному місті; треба докладно подати всі адреси, де такий громадянин працював останніми роками, це необхідне для „державного плянування"...

Але опитувані не виявляли бажання відповідати щиро. Як видно із зауваг у „Правді", „Известиях", „Радянській Україні" тощо, опитувані приховували правдиві відповіді. Пояснити це легко: один утік із колгоспної панщини, інший з одної „республіки" в іншу, щоб йому дали спокій може й КҐБ чи МВД; ще інший шукає ліпшої праці, щоб прогодувати родину. Тим часом режим вимагає від кожного трудящого не тільки мати пашпорт, а й дозвіл від дирекції, правління колгоспу чи міліції на переїзд навіть у інше місто чи село, не те що в „республіку".

Московська „Комсомольская Правда" з 13 січня в статті „Всенародное интерв'ю" писала: „Чому деякі люди настороженo відносяться до запитань у переписному листку, побоюються відповідати відверто?" Відповідь: „Дехто побоюється запиту про місце проживання. Бо це пов'язане з пропискою", тобто з дозволами, з міліцією.

Київська „Культура і Життя" з 8 січня в статті „Вісімнадцять запитань" частково виявила політичну підступність цього найновішого перепису в СССР: „Сьоме та восьме питання переписного листа — рідна мова та національність... Рідна мова може не збігатись з національністю", — підказує ця нібито українська газета тим, хто вже потрапив у полон русифікаційної політики ЦК КПСС в Україні: „Треба записати мову, яку опитуваний вважає рідною. Якщо володіє кількома мовами народів СССР, то повинен назвати ту, якою найкраще володіє".

Таким шляхом Москва бажає виявити, як далеко пішла русифікація серед не російських народів в СССР. Вважаючи на постійні нагадування читачам, що російська мова є „мовою великого Леніна", треба рахувати, що вписування знання російської мови буде трактуватись, як вияв політичної льояльности до режиму. Газети закликають давати „щирі відповіді" на ці запитання, бо „відповіді на них дадуть картину розвитку соціялістичних націй"...

В одному з запитів робиться натиск на точну відповідь про те, з чого живе опитуваний. При тому треба подати не скорочену, а точну назву місця праці, адресу, час праці, причину зміни праці тощо. У країні поліційного типу, якою є Совєтський Союз, це дуже небезпечні запитання. Громадяни СССР, як видко з газетних умовлянь, щоб вони не боялись відповідати, знають, що поки наслідки перепису будуть опубліковані — всі відомості лежатимуть на столах емведистів.

З майже півстолітньої історії СССР відомо, що фальшується там усі статистичні дані, що „замилюванням очей" займаються всі, від ЦК КПСС і уряду імперії до звичайного колгоспника. Напевно й наслідки цього перепису будуть пофальшовані. Щоб мати на це час — преса не повідомляє, коли будуть оголошені наслідки. Були тільки згадки, що в московській централі перепису населення СССР встановлені електронічні машини типу „Мінськ-32", які виконують 60 000 аритметичних операцій за одну секунду.

(л. п.)

Ніксон приготовляє надвишковий бюджет на 1971 рік

Вашингтон. — Пресовий секретар Білого Дому Роналд Л. Зіґлер виявив журналістам, що президентові Ніксонові вдалося приготовити проєкт бюджету на новий фінансовий рік, який почнеться 1-го липня 1970-го року, і який має надвишку. Зіґлер не подав висоти нового бюджету, тільки сказав, що коли виявилося, що бюджет мав би перевищити 203 більйони, Президент наказав його зменшити на суму, близьку до одного більйона. Як близький бюджет на 1971-ий рік до 200 більйонів, не знати. В четвер Президент виявить головні пункти бюджету в промові про Стан Унії в четвер 22-го січня. Проєкт цілого нового бюджету дістане Конґрес коло 30 січня. Зіґлер заявив, що бюджет запланований з надвишкою без жадних нових податків. Але Президент не пропонує зменшити податок від телефонічних розмов, який тепер вановить 10 відсотків, і семивідсотковий податок від продажу авт. Ці податки згідно з теперішнім законом від 1-го січня 1971 року мали б бути зменшені до 5-ох відсотків. В проєкті Президента ці податки мали б бути в теперішній висоті і в 1971-му році.

РОСІЙСЬКА КОЛОНІЯЛЬНА ІМПЕРІЯ ЩЕ ІСНУЄ

Після другої світової війни розвалились у вільному світі всі колоніяльні держави, а російська колоніяльна імперія не тільки існує, але й поширила свої володіння в Азії та Европі.

На цьому „переможному" шляху червоний російський імперіялізм мав небезпечні критичні етапи. Щоб рятувати себе в критичних обставинах, він примушений був опиратися на панівну російську націю — москалів, забезпечуючи інтереси „великого русского народу", а інтернаціональні комуністичні гасла залишилися для здеґенерованих прихильників Сталіна — закордонних комуністів та їхніх поплентачів.

Сучасний СССР — це поліційна тоталітарна держава, що тримається лише терором, але при глибшому міжнародному конфлікті може розвалитися. В світовій пресі щораз частіше відмічається внутрішній ідейний занепад СССР і передбачається навіть час і наслідки його ліквідації.

Щоб зрозуміти ці внутрішні розкладові процеси в СССР, хочемо дещо пригадати з початків і дальшого розвитку московського комуно-большевизму.

Від самодержавства до большевизму

Царська російська імперія — союзник західніх держав і Америки у першій світовій війні, складалась із багатьох підбитих нею народів. Вона вважалася твердинею самодержавства, оборонцем православ'я і жандармом Европи. Це була поліційна держава - поневолювач багатьох народів, що розпалася під час першої світової війни.

Використавши послаблення російського імперіялізму в цій війні, поневолені Росією народи підняли в 1917 році революцію. Створено демократичний російський Тимчасовий уряд, який проіснував лише сім місяців. Після большевицького жовтневого перевороту прем'єр цього уряду А. Керенський передав владу і армію большевикам без найменшого спротиву.

Які причини цієї капітуляції?

Виявилось, що для москалів — панівної російської нації — демократична система стала смертельною небезпекою. Бо поневолені народи царської імперії під час революції створили свої незалежні держави і відділились від Росії. Щоб рятувати свою імперію, москалі рішуче відкинули демократію і вхопилися за большевицьку диктатуру на чолі з Леніним.

Опанувавши всі етнографічні російські землі, московська червона ґвардія негайно вирушила на підбій чужих народів, щоб повернути їх в лоно червоної російської імперії.

Н цей підбій чужих народів Москва йшла вже під новим соціяльно - політичним гаслом „Пролетарі всіх країн, єднайтеся!" — для опанування вже цілого світу.

Виникнення фашизму і націонал - соціялізму

Сусідні західньо - европейські демократичні держави не здібні були протиставитись комуно - большевицьким демагогічним гаслам і падали жертвою червоної Москви.

Щоб протиставитись агресії червоної Москви, переможені у першій світовій війні Німеччина і Італія, за зразками большевицької Москви, встановили у себе тоталітарні диктаторські режими: фашистський в Італії на чолі з Муссоліні і націонал-соціялістичний в Німеччині на чолі з Гітлером.

Союз між Сталіним і Гітлером

Прагнучи до опанування світом, червоний диктатор Сталін і націонал - соціялістичний брунатний диктатор Гітлер укладають між собою союз проти демократичного світу і розв'язують другу світову війну, в якій союзник і учень червоної Москви Гітлер напав на СССР.

Використавши послаблення червоного російського імперіялізму, поневолені Москвою народи спричинились до поразки СССР. Вояки червоної армії масово переходили з німецький полон, аж поки не довідались, що Гітлер винищує воєннополонених червоноармійців голодом. Тоді спротив червоної армії наступові гітлерівців став збільшуватись. Особливо збільшився він тоді, коли німці вступили на етнографічні російські терени під Москву, Ленінград і Сталінград.

Від остаточної поразки зрятувала Москву велика американська військова допомога (ленд - ліз) та американська авіяція, яка розгромила військову промисловість Німеччини і спаралізувала дії німецьких армій. Тоді під багнетами фронтових енкаведистів червоноармійці посунули назад по слідах відступаючої, здеморалізованої німецької армії аж до теперішніх західніх кордонів Східньої Німеччини.

Дальші етапи Москви

Міжнародний Трибунал встановив персональні кари для гітлерівських злочинців. Але головний спричинник цих злочинів, учитель і союзник Гітлера червона Москва, був врятований і негайно використав цю помилку союзників, щоб продовжувати свої підривні дії.

За посередництвом американського зрадника - дипломата Москва спричинила громадянську війну в Китаї. І вся та американська військова допомога, що була призначена для Чіянґ Кай-шека, по волі Москви пішла для комуністичного лідера Мао Тсе - тунґа, який загрожує тепер не тільки ЗСА, але й СССР.

Москва інспірувала і розпалювала Корейську війну, в якій багато американських вояків загинуло. Довголітня кривава війна у В'єтнамі не може щасливо закінчитися для ЗСА, бо за В'єтконґом проти Америки стоїть імперіялістична Москва, яка організує у багатьох країнах світу антиамериканські пацифістичні демонстрації, щоб примусити ЗСА скапітулювати. Сателіт Москви, Куба, зовнішня безпосередня небезпека для ЗСА. Москва підсичує ненависть і піддержує збройну боротьбу арабів проти Ізраїлю.

Москва і військові перевороти

Коли Москва переводить агресію на якусь демократичну країну, то вона перед тим засилає туди своїх аґентів, використовує демократичні свободи і з допомогою місцевих компартій та її поплентачів провокує громадянську війну, після чого загрожена країна або стає сателітом Москви, або, рятуючи себе, переводить військовий переворот і встановлює військову диктатуру.

Використовуючи американські демократичні свободи і „співіснування", Москва веде в ЗСА внутрішні підривні дії: розпалює расову ненависть, інспірує противоєнні демонстрації і заворушення, ширить деморалізацію серед американської молоді — сексуалізм і наркотики, щоб знищити американську демократію. Щоб перемогти всі ці зовнішні й внутрішні небезпеки, Уряд ЗСА мусить реально оцінювати СССР, як колоніяльну імперію, де комунізм є лише плащиком російського імперіялізму, який втратить свою агресивність, якщо ЗСА дадуть моральну підтримку поневоленим Москвою народам. Бо свобода є неподільною для всіх народів світу.

І. Б.

НА ДОПОМОГУ ПОТЕРПІЛИМ БРАТАМ У БОСНІ

Читаючи у „Свободі" звернення Архиєпископа Гаврiїла Букатка в справі матеріяльної допомоги для пошкоджених землетрусом українців у поодиноких місцевостях у Боснії, зродилася в мене думка, чи мій короткий спомин про ці жертви землетрусу не спричинився б до успішнішого проведення рятункової акції для наших пошкоджених стихією братів.

Було це в 30-их роках, коли на терен тодішньої Юґославії, точніше до Загребу, прибуло кілька десятків наших студентів для студій у тамошніх високих школах.

Була це в більшості слабо матеріяльно забезпечена молодь, що, не маючи змоги студіювати на окупованих Польщею рідних землях, виїхала набувати знання до Загребу, де матеріяльні умовини для студій були дуже пригожі.

Зорганізовані в Українській Студентській Громаді, студенти — побіч своїх студій — всецило віддалися громадській праці в Т-ві „Просвіта", що розгорнуло свою діяльність головно поміж українськими поселенцями в Боснії й Славонії. Під час літніх вакацій не було ні одного осередку наших братів-українців у Боснії, що не вітав би, наших студентів у своїх гостинних домах.

По цілорічній праці-студіях у Загребі майже всі ми виїздили — неначе до своїх родин — до тих наших добрячих священиків чи то до наших підприємливих селян, ремісників та робітників в Баня Луці, Липовлянах, Ліпші, Дев'ятині, Камениці, Козарці та ін., і всюди зустрічали тепле, прямо батьківське прийняття, повні любови серця, глибоку гостинність та щирий відгук і молодечий запал до національно-культурної праці, що її виконували серед них дорогі їм гості, ці повні ідеалізму хлопці та дівчата.

І коли в розпалі своєї громадської праці помер, серед них молодий ентузіяст, студент медицини, сл. п. Андрій Пеллix, глибоким сумом окуталася ціла українська Боснія, мешканці якої із найбільше віддалених закутин поспішили на його похорон.

Постала спосна вищою духовістю неначе одна українська родина, що вітала нас, прибуваючих, неначе своїх членів, своїх синів.

В 1945 р. пронісся й понад українськими оселями в Боснії політичний землетрус, рука кривавого НКВД та його помічників сягнула й на терен праці українського Т-ва „Просвіта". Жертвою його впали накращі носії українського національного імени та української національної ідеї. Замордовано без суду ряд свідомих селян та десяток наших лікарів, інженерів та інших, що, як студенти, гостювали в тих наших осередках, поставивши своїм завданням „перелоги орати".

І ось тепер, у недалеку вже 25-ту річницю цієї жахливої масакри, з румовищ, спричинених природним землетрусом, чуємо голоси тих, що може й самі, а може їхні батьки жертвували зі своїх скромних засобів на потреби рідних земель, спішили „чим хата багата" на поміч пробудженої „Срібної Землі". Сьогодні шлють вони нам свій розпучливий поклик: „Рятуйте нас!"

Чи ж можемо остатися глухими на цей поклик, чи ж допустимо до того, щоб ми своєю байдужістю розчарували рідних братів?

На полегшення долі пошкоджених жертвую від себе 100 доларів, вшановуючи рівночасно цією скромною пожертвою тих усіх, що впали жертвою своєї національної повинности, виконуваної серед дорогих нам околиць та земляків, що так жахливо потерпіли від стихійного нещастя.

Д-р Осип Королей

ВІДБУВСЯ СУМІВСЬКИЙ ЛІТНІЙ ТАБІР „ВОЛЯ УКРАЇНИ"

Мельборн, Австралія. — Від 24 грудня м. р. до 5 січня 1970 р. на Сумівській Оселі в стейті Вікторія відбувався літній табір, в околиці Бакстон. Тому, що під час таборування сумівки й сумівці мали виклади про 40-ліття створення ОУН та про 10-ліття смерти Провідника ОУН сл. п. Степана Бандери, цей 2-ий крайовий табір звався „Воля України".

Листи до редакції

ГОЛОС ПІОНЕРА

В правдиву, щиру пам'ять своєї дружини Анастазії пересилаю 25 доларів на покриття коштів видання українського дитячого журнальчика „Веселка".

Цей журнальчик дуже цікаво редаґований, і він розходився б в мільйонах примірників у рідним краю, коли б там була воля і наука української мови.

Тут він мало має покупців, а ще менше читачів, бо діти українських батьків скоро американізуються, мало мають часу читати разом з батьками, а багато часу тратять на телебачення. Мало - хто має бабцю в хаті, щоб з малими дітьми балакала. Коли такі десь у когось є, коли вони зайдуть до „Сурми" і як мала дитина простягне руку до „Веселки" і скаже: „от цього числа я ще не мала, бабцю", — це так, як найкраща пташка защебече. Приємно слухати чисту українську мову малих дітей, приємно бачити веселу - щасливу бабцю з маленьким внуком, з которого напевно „гіппі" не виросте.

Щоб бабці ще довго жили, щоб були щасливі й здорові та ще довго до „Сурми" за „Веселкою" приходили! На фонд „Веселки" посилаю 25 доларів.

М. Сурмач
Садел Рівер, Н. Дж.

І. М. Новосівський

„ВІДІРВАНІ ЛИСТКИ" КОРНИЛА ЛАСТІВКИ

(1)

Після появи в арґентинському „Дзвоні" (ч. 188-203 за 1966/67) новелі „Стогне земля", Корнило Ластівка обдарував нас новою збіркою оповідань: „Відірвані листки", в склад якої входять: повість „Два шляхи" (яка друкувалася вже в буеносайреському часописі „Наш Клич" під заголовком „Любіть ворогів ваших") та три менші розміром новельки-нариси: „Два дуби", „Вітер з півночі" й „Біла смерть", об'єднані автором спільною назвою „Говорить ліс". Відкриває збірку переднє слово: „Від автора", а закриває її слово „Від Видавництва". Мистецьке оформлення книжки — М. Феселовича. Стор. 112.

Літературно - публіцистична постать К. Ластівки була досить голосною між двома світовими війнами, коли то він досить щедро розсівав свою мистецьку й популярно-наукову — зокрема фольклорного характеру — творчість по видавництвах чернівецьких газет і журналів. Воєнна хуртовина кидає письменника на скитання та у важку боротьбу чужиною за хліб щоденний і дах над головою. По закінченні війни Ластівка опиняється у Відні, в совєтській окупаційній зоні. Ця обставина просто паралiжувала включення його в український вільний літературний процес. І взагалі дуже обмежувала можливість писати. А проте Ластівка ніколи не покладав рук — хоч можливості друкувати були виключні або мінімальні. Можна сказати, що цілих 15 років — воєнних і совєтської окупації Відня — це в К. Ластівки змарнований для літературної творчости час. Взагалі К. Ластівка знайшовся, у цей час, у життєвих обставинах, які не давали йому можливости належно розвинути літературно-творчого лету, не маючи контакту з читачем і літературним критиком. А коли вже з'явилася така можливість, Ластівці далі не щастило через обмежені можливості друкувати. Друкувати ж власними засобами йому було не під силу. Аж арґентинські „Дзвін" і „Наш Клич" гостинно відкрили свої шпальти для ширших полотен письменника — за що український загал повинен бути їм вдячним, бо може ближче познайомитись з письменником і його твором.

Але вертаймося до найновішої Ластівчиної збірки. У передньому слові автор подає важливе вияснення ідейного зв'язку між реалістичною повістю „Два шляхи" і символічними нарисами „Говорить ліс". Це вияснення автора — скажемо — є автентичною інтерпретацією ідей, які лягли в основу збірки. Повість і нариси постали на еміґрації, далеко від Рідної Землі, яка уярмлена знаходиться під чужою окупацією. Вона неначе покрита холодними снігами, закована льодовими кайданами. Холодні північні вітри буяють по білому просторі України й покривають мертвим снігом всіляке національне життя. Серед таких невідрадних обставин багато з нас були примушені покинути Рідну Землю і скитатися по чужині. Неначе відірвані листки ми розлетілися на всі сторони світу, шукаючи захисту. Вимандровуючи в широкий світ, нас не покидала віра в остаточну перемогу правди. Вірили, що під холодними снігами дрімало життя і ждало догідної пори, щоб видвигнутись наверх. Життя непереможне. Воно пробивається крізь найтісніші щілини і ніяка ворожа сила не може здержати його розгону." („Два Шляхи", стор. 5-6. У дальшому — цифра в скобках означає сторінку цієї ж збірки).

У „Двох шляхах" автор схопив цікавий момент, коли українська „зовнішня" і внутрішня" еміґрації „стрінулись на перехрестку з собою і заговорили їм спільною рідною мовою" (6). Хоч виросли в різних, діяметрально суперечних суспільно-політичних та економічних кліматах, вони, як близькі собі люди, відразу знаходять спільну мову — хоч Максим, навчений жорстокістю режиму, „вмів ховати свою душу за залізну заслону" (10).

У слові „Від Видавництва" подається в кількох штрихах силует письменника: короткі дані про його життєвий і творчий шлях. На жаль, авторові залишилась невідома стаття про письменника в „Українському Слові" (Париж ч. 12 19 за 21. 3. 1965) з детальнішими й повнішими даними про письменника й його літературну творчість.

Своїм літературним напрямком повість „Два шляхи" визначається психологічним реалізмом, а новельки таким улюбленим Ластівці символізмом. Взагалі К. Ластівка майстерно вміє поринати у глибини людської душі й виносити звідти перлини її краси.

Душу письменника особливо хвилює московсько-совєтське „визволення" українських земель та господарські й психічні перетворення, якими воно обдаровує „визволених". Цій тематиці присвячена Ластівчина повість „Два шляхи" — розповідь героя повісти, Максима. Максим Микитенко це духовий витвір радянської дійсности: роздвоєна душа, на яку діяв вплив побожної і глибоко моральної матері та безбожного комуніста-батька, а дальше комуністичне виховання. На молоду душу героя в дошкільному віці перевагу має вплив матері. Шкільні роки приносять йому дві правди: для школи і для мами (17). Але зі вступленням його до піонерів роздвоєння поширюється і світ матері меркне, з'являється несамовитий світ. „Моє дитинство було роздвоєне — каже Максим — неначе б я стояв на грані двох безодень і не знав як мені держатися, щоб в одну з них не провалитись". (23-24). І справді, большевицька виховна система і пропаганда намулом засипала душу людини, який гнітив українську психіку і ментальність української людини. А все таки Максим запам'ятав на все життя науку матері: будь доброю людиною (25).

(Далі буде)

Антін Рудницький

В УКРАЇНСЬКІЙ МУЗИЦІ — НАЙКРАЩИЙ

Заіснував у нас, особливо в газетах, звичай говорити про будь-якого ще живого мистця, ариста, музику, письменника тощо, без суперлятивів з приміником „най". Отже, майже ніколи не читаємо про когось з наших сучасників, що він передовий, найкращий чи найліпший, але завжди тільки „один з передових, один з найкращих" і т. д., завжди залишаючи читачеві, чи слухачеві можливість здогадуватися, що там на верху, на самому шпилі, не володіє хтось один-єдиний,але є, мовляв, там місце і для інших. Може це звичка — наслідок побоювання, що колись у майбутті, з перспективи часу, зміниться погляд на того, чи іншого мистця, чи артиста, й його вже не оцінюватимуть як найкращого, передового — отже, мовляв, автор даної статті, чи критик, чи часопис — помилився в своїй оцінці. А може, надрукувавши про когось, що він у своїй ділянці найкращий, себто визнавши за ним прилюдно цілком окреме положення — може це визвало б невдоволення, а то й обиду інших представників даної ділянки, які спільно з своїми прихильниками, вважають, що тільки вони мають право на цей ярличок „най"?! А так, пишучи „один з найкращих" — і честь віддана, і ніхто не може образитися...

Автор цих рядків має відвагу назвати найкращим, передовим українським сучасним композитором, найяскравішим представником сучасної української музики того, про смерть якого, 15 квітня у Києві, на 73-му році життя, повідомили американські газети. — Це Борис Миколайович Лятошинський.

Його найбільш характеристичними рисами були: всесторонність, оригінальність і багатство творчої інвенції та повне, досконале знання композиторського ремесла й мистецтва і орудування ним. Власне, ці риси, відсутність яких — чи то їх усіх, чи навіть тільки однієї з них — у деякого з наших давніх була причиною, чому їх не можна вважати визначними композиторами в повному розумінні цього окреслення, дарма, що їх національно-громадські заслуги та пієтизм піонерів у ділянці рідної музичної культури цілковито оправдують загальну пошану, якою вони користуються.

Музичну всесторонність Бориса Лятошинського бачимо з його незвичайно багатого, плодовитого творчого дорібку в усіх ділянках. Правда, в українській сучасній музичній літературі є чимало вартісних, цікавих творів визначних сучасних композиторів, та відомо, що одні з них не писали опери, другі — оркестрової музики, треті фортепіянової, камерної. А ті два-три, які всесторонністю творчих талантів найбільше зближені до Лятошинського, все таки не дорівнюють йому ані оригінальністю, ані творчим розмахом, ані загальним рівнем якости цілого творчого дорібку в усіх його ділянках.

Як кожний композитор з багатою, чисельною і різнородною творчістю, так і Б. Лятошинський мав, очевидно, свої сильніші, улюбленіші ділянки творчости. Найсильнішою була в нього ділянка симфонічної творчости. У ній, серед усіх біля двохсот сучасних українських композиторів, він неперевершений майстер. Його останні три симфонії — друга, третя й четверта, його симфонічні поеми „Ромео і Джулієтта", „Гражина", „Тарас Шевченко", „Поема воз'єднання", його оркестрова „Польська Сюїта" та „Слов'янський концерт" для фортепіяна й оркестри — це твори, які в українській музичній літературі надовго залишаться як зразки, якістю й глибиною їх музичного творчого матеріялу, різнородністю музичної тематики та майстерністю її композиторського використання. Зокрема захоплює в оркестрових творах Лятошинського віртуозність інструментації —такої не осягнув ще ніхто серед українських сучасних композиторів.

Не менше важливою як симфонічна, була в Лятошинського й його камерна творчість. Його п'ять струнних квартетів вражають своєю творчою концепцією, багатством винахідливости і використанням звукових можливостей кожного з чотирьох інструментів зокрема, єднаючи їх в одну логічну, нерозривну цілість.

Покажчиком величезного таланту Бориса Лятошинського була й опера. Перша, яку він написав, „Золотий Обруч", на підставі повісті Івана Франка „Захар Беркут", не була вдалою: вона перевантажена оркестрою, а вокальні партії, написані в формі постійного, майже безперервного речитативу, не були корисними для опери в цілому. Але, познайомившися в цій своїй першій спробі з музично-драматичним театром та його вимогами, Лятошинський зрозумів усі свої попередні помилки, зроблені в „Золотому Обручі" і навчився на них стільки, що його чергова опера, „Щорс", написана не речитативами, але на засадах окремих номерів — арій, ансамблів, тощо — відразу ж стала не тільки однією з найбільш успішних, але й зразком для дальших опер інших композиторів, писаних до т. зв. „ідеологічних" сюжетів. Та основна, величезна різниця між ними усіма й оперою Лятошинського це те, що ця остання має глибоку, високо-професійну музику, вповні підну свого автора і його майстерности.

Велика шкода, що в ділянці фортепіянової музики Лятошинський написав теж мало, бо як його „Три прелюдії" (вони появилися раніше п. н. „Сюїта", відома теж як „Шевченківська Сюїта") так, особливо, його Слов'янський концерт для фортепіяна й оркестри, дають доказ знаменитого знання цього інструменту та використання його в суто - піяністичний спосіб.

Стиль музичної мови Бориса Лятошинського, в порівнянні з творами майже всіх інших сучасних українських композиторів, сміливий, новий, нелегкий до виконання та й до сприймання рядовим, музично не-підготованим слухачам. В українській пресі у вільному світі, у розвідках та монографіях про Лятошинського його окреслюють як модерніста, новатора чи навіть атоналіста (останній епітет вживаний залюбки „знавцями", які, очевидно, не могли б дати ніякого пояснення, що саме це слово означає!) Ці окреслення правдиві, але тільки умовно: тільки в відношенні до української музики і тільки в порівнянні з іншими українськими сучасними композиторами. Але, коли розглядати стиль музичної мови Лятошинського з погляду всесвітньої сучасної музики — а тільки такий підхід треба б нам нарешті прийняти, як єдиний правдивий для оцінки мистецьких і музичних вартостей! — то він, в добі сьогодні вже перестарілої дванадцяти-тонової музичної композиторської техніки, електронічної музики тощо, просто романтичний. Як і романтиками є, до речі, й усі без винятку інші сучасні т. зв. модерні, чи новаторські, українські композитори, коли розглядати їх творчість з погляду всесвітньої сучасної музики, дарма, що ці ярлички: модерніст, новатор тощо, в українському суспільстві ще все вважаються майже такими небезпечними, як анархіст!

Своєрідна скомплікованість музики Лятошинського помітна особливо в гармонічній та ритмічній структурі. Щодо першої, то він залюбки вживав гармонічних надбудов різних тональностей та випадкових різнотональних сполук - але все тональних! Ритміка його творів не є легкою тому, що в ній Лятошинський часто-густо вживав нереґулярних ритмів, п'яти чи семичастинних, тріоль, дуоль тощо, взаємно їх протиставляючи один одному, чи їх один з одним мішаючи. Усе це засоби відомі й вживані у всесвітній музиці майже від початків нашого сторіччя.

Хто зна, чи вся ця скомплікованість музичної мови Лятошинського і інших сучасних українських композиторів, твори яких писані подібним стилем, чи це не несвідомий, але десь у глибинах тайни творчого духа захований спротив проти примітивизму і наївности, банальности й дилентатизму великої частини української музики минулої епохи?!.

***

Мені прийшлося писати посмертні згадки про низку визначних українських композиторів і виконавців, з якими мене лучила довголітня приязнь чи співпраця: Олександер Кошиць... Пилип Козицький... Михайло Вериківський... Василь Барвінський... Іван Поторжинський... Марія Литвиненко-Вольгемут... Завжди важко було писати ці некрологи, згадуючи ці нитки, які впродовж років в'язали мене з тим, чи іншим, що відходив з цього світу навіки. Але найважче — писати цю посмертну згадку про Бориса Лятошинського тому, що власне він, під час моєї діяльности в опері і консерваторії в Києві, на початку тридцятих років, був моїм найближчим, найсердечнішим другом. Може зблизила нас спільна мова, яку ми з першої зустрічі знайшли в розмовах на музичні теми, спільнота поглядів на ці й ті проблеми загальної й особливо української музики. Може до цих тісних, щиродружніх взаємовідносин причинився факт, що і в своїй музичній творчості кожний з нас відкрив стільки подібних, чи навіть аналогічних рис з творчістю другого... Отже й не дивниця, що помешкання Бориса Миколайовича й Маргарити Олександрівни Лятошинських та їх літня „дача" в Ворзелі під Києвом стали для моєї родини й для мене напротязі нашого перебування в Києві майже нашим другим родинним домом, як і наш дім був таким самим для них. І від того часу, впродовж десятків років, завжди стояла перед нашими очима постать Бориса Миколайовича, на залізничому двірці в Києві в 1932 р., коли він прийшов попрощатися перед нашим від'їздом закордон: він був одинокий, як і співак Михайло Донець — з усіх наших багатьох знайомих і товаришів по праці, які не побоялися це зробити...

***

У найближчому Пантеоні українського музичного мистецтва головне, центральне місце повинен зайняти його найбільший сучасний репрезентант — Борис Миколайович Лятошинський.

Степан Чорній

ОЛЕНА ПЧІЛКА

(До 120-річчя з дня народження)

Олена Пчілка — мати славної української письменниці кінця XIX сторіччя — Лесі Українки та сестра відомого українського вченого М. Драгоманова.

Літературна спадщина Олени Пчілки, на жаль, ще мало досліджена, але на основі окремих публікацій її творів, згадок і оцінок її творчости в курсах історії української літератури та в останньому часі появи деяких літературно-критичних статтей можна мати уяву про багатогранну діяльність і складність творчого шляху Олени Пчілки.

Олена Пчілка — це літературний псевдонім Ольги Петрівни Косач. Народилася вона 17 липня 1849 року*) в м. Гадячі на Полтавщині. Батько письменниці був відомим землевласником. У 1886 році Ольга Петрівна Косач закінчила Київський пансіон шляхетних дівчат. Майбутня письменниця цікавилася українською старовиною, збирала і досліджувала етнографічні матеріяли, дослідницької роботи була поява у 1876 році її книжки „Український народний орнамент. Вишивки, тканини, писанки".

Не дивлячись на те, що московський уряд змагав до цілковитої ліквідації української культури, забороняючи друкувати книжки українською мовою, Олена Пчілка за все своє невтомно-творче життя написала й опублікувала багато віршів та оповідань, драм і творів для дітей.

Олена Пчілка — водночас невтомна перекладачка творів російської та західньо-европейських літератур на українську мову, автор наукових праць і літературно-мистецьких розвідок.

У 1880 році вона опублікувала своїм коштом „Співомовки" С. Руданського, а за участю І. Франка і Наталі Кобринської видала у 1887 році альманах „Перший вінок", в якому були надруковані твори жінок Наддніпрянської та Західної України, зокрема на тему емансипації жінки. Була Олена Пчілка одним із редакторів журналу „Рідний край" (1905-1916). Вона редаґувала також додаток до нього — часопис „Молода Україна".

З 1921 року Олена Пчілка була членом Етнографічної комісії ВУАН, працювала в історико-філологічному відділі ВУАН.

За останні роки життя Олена Пчілка дала кілька наукових розвідок („Про леґенди і пісні", 1926; „Українські взори", 1927; „Українське селянське малювання на стінах", 1929).

Померла письменниця 4 жовтня 1930 року.

Літературні твори Олени Пчілки мають своєрідне значення в історії розвитку української літератури.

Вже з самого початку літературної діяльности вона виразно поставила проблему національної свідомости, як важливий фактор у громадському житті. Образ українки - патріотки змалювала вона у першій своїй більшій поемі „Козачка Олена", що була надрукована у 1884 році в альманасі „Рада" з присвятою М. Лисенкові.

У 1886 році вийшла збірка творів Олени Пчілки „Думки-мережанки". Крім ліричних творів, сюди увійшли віршовані оповідання, байки та поема „Юдіта". Основні мотиви цієї збірки — роля поета серед народу, образ патріота-революціонера, інтелектуальна проблематика та вияв любови до Волині.

Думки і мрії тогочасної інтеліґенції відобразила письменниця у таких прозових творах, як „Пігмаліон", 1884; „Чад", 1886; „Світло правди і любови", 1887-88; „Маскарад", 1889; „За правдою", 1889; „Рятуйте", 1889; „Збентежена вечеря"; 1905, та ін.

До кращих драматичних творів Олени Пчілки належать комедія „Світова річ" (1908) з життя міщанства та дрібної шляхти. Ця комедія побачила світло сценічної рампи під режисурою Михайла Старицького ще в 90-их роках.

Олена Пчілка збагатила українську літературу перекладами з літератур інших народів. У 1882 році появилась книга її перекладів „Українським дітям". З російської літератури вона перекладала Кольцова, Гоголя, Турґенєва, Тютчева, Надсона, з польської Міцкевича, Словацького, Конопніцької, а також визначних авторів світової літератури — Шіллера, Гете, Гюґо, Андерсена, лірику Сапфо та байки Овідія.

Їй належить низка літературно-критичних есеїв про І. Котляревського, Є. Гребінку, Т. Шевченка, М. Коцюбинського, М. Старицького, Д. Яворницького та ін.

Олена Пчілка посвятила усе своє життя для збагачення української культури і науки, чим заслужила на признання і пошану майбутніх поколінь.

*) Деякий час вважалося, Олена Пчілка народилася 29 червня 1849 р.

Помер співосновник Слов'янської бібліотеки в Празі — д-р М. Михальчук

23 серпня 1969 р. празьке громадянство попрощалося з заслуженим своїм громадянином д-ром Миколою Михальчуком, життя якого було тісно пов'язане з Слов'янською бібліотекою в Празі, одною з найбільших в середній Европі.

Микола Михальчук народився 5 серпня 1896 р. в Волочиську, Хмельницької области, де його батько був урядовцем цукровару. Середню освіту Микола Михальчук здобув в духовній семінарії в Житомирі, де ближче познайомився і з українською проблематикою.

По скінченні семінарії записався на медичний факультет, але задля непередбачених воєнних подій зі студіями мусів попрощатися, бо був покликаний до російської армії. В 1918 р., коли була сформована українська армія, перейшов на службу своїй батьківщині. Початком 1919 р. попав в польський полон, звідки втік до ЧСР, де попав до дворічної торговельної школи, по скінченню якої зайняв місце бухгальтера в Кооперативі в Празі. Потім вписався до бібліотекарської школи, на виклади якої ходив у вільнім часі. Ця професія йому настільки подобалася, що скоро перейшов працювати до бібліотеки Земгор, де з своїм земляком, директором Вол. Тукалевським приготовили пляни і вже при кінці 1924 р. заснували в павілоні Летоградек в парку Стромовка одиноку в ЧСР і першу в середній Европі Слов'янську бібліотеку, яку опісля перебрала держава. В 1930 рр. була перевезена до Клементинума, де під одною стріхою, разом з Національною, Університетською та Музичною бібліотеками находиться досьогодні.

Микола Михальчук від самого початку існування цієї бібліотеки стався її душею. Праця була відповідальна, мали щось велике витворити з майже нічого. Збирали книги за книгами всіх слов'янських народів і їх гаслом було: „всі є собі рівні".

Найтяжче було з організуванням українського відділу, якому наші патріоти хотіли за всяку ціну приділити не менше почесне місце ніж відділам інших слов'янських національностей. Наші патріоти і діячі, розуміючи значення українського відділу при бібліотеці, радо дарували свої книги для цієї шляхетної цілі. Такий був початок україністики в Слов'янській бібліотеці.

Дальшим завданням засновників бібліотеки було замовити газети й журнали з усіх слов'янських країн. Щоб забезпечити майбутність українського відділу основоположники бібліотеки прийняли на працю кількох українців: д-ра О. Гайманівського, П. Зленка, Є. Пархоменка, М. Башмака та Н. Левитську.

Микола Михальчук записався на Карлів університет та на Український Вільний Університет, де і був промований на доктора філософії.

Д-р М. Михальчук належав до людей тихих, чемних, серйозних. Він проханню читача відмовити не вмів і то в таких випадках, коли йшло йому про позичку книги зі спец-фонду. Майже не було людини, яка займалася славістикою, щоб не знала д-ра М. Михальчука. Його любив і поважав кожний, хто його знав і трохи дивно стало читачам, коли він в 1958 р. відійшов на заслужений відпочинок, і не бачили його в авлях бібліотеки чи в його канцелярії, де він працював. Урна з його реліквіями вложена на Ольшанськім православнім цвинтарі, Відділ 30, могила ч. 77.

Збережім про цю ідейну й заслужену людину, яка зробила немалі прислуги і для чехо-словацько-українських взаємовідносин, добру пам'ять і побажаймо йому, щоб спокійно відпочивав в цій слов'янській Празі, для якої жертвував всі свої сили й досвід. *(юг)*

Концерт Дарії Дрогомірецької в Ню Йорку

28-го грудня 1969 р. в Українському Інституті Америки в Ню Йорку відбувся заходами Українського Музичного Інституту концерт молодої піяністки з Парижу — Дарії Дрогомірецької. Абсольвентка Паризької консерваторії і державна стипендіянтка Французької Республіки, Дрогомірецька постійно концертує у Франції і поза нею. Її виступ в Українському Інституті був перший у ЗСА, тож численна публіка зійшлася послухати нашу піяністку, виступи якої деінде були відомі з преси і з інформацій наших музичних кіл.

Дрогомірецька належить до наших чільних молодих піяністів, які з замилуванням обрали музику як свою професію. Програма концерту стояла під знаком романтизму. Першою точкою була „Прелюдія, хорал і фуґа" Цезара Франка, духового представника молодої французької школи. Вже в перших тактах піяністки можна було відчути солідну техніку і витончену музикальність, і це враження поглиблювалось з тим, коли Дрогомірецька входила в щораз то кращий контакт зі своїм інструментом (до речі, новим набутком Українського Інституту Америки — новеньким фортепіяном). Фуґу виконала піяністка з орґановим кольоритом, а провадження голосів підпорядкувала музично ідейній цілості твору. Шопенова „Баляда ф-моль" була відіграна здисципліновано й лірично-емоційно, із звучним і заокругленим ударом у форте та з легкістю пальцевої техніки. В „Скерцо б-моль" Шопена Дрогомірецька поєднувала демонічність твору з делікатністю й ґраціозністю фіорітур (віртуозних музичних прикрас), з підкресленням елементів танцювальних ритмів.

У „Сонаті б-моль" Шопена, у першій її частині, піяністка розгорнула динамічне степенування з подивугідною контролею. Вона зуміла надати алеґро масстатичного характеру, а другу частину сонати, скерцо, заграла прецизно й елеґантно, надаючи йому делікатного блиску. В повільній частині сонати, лярґо, піяністка була більше стриманою, щоб у четвертій частині сонати, фінале, пірвати слухачів своїм темпераментом і чутливістю. Тут вона надала життя музичній фразі й особливостям ритмічних і гармонічних змін композиції.

Захоплена публіка домагалась наддатків, з яких першим була „Заколисна пісня" Барвінського. Концерт був справжнім успіхом молодої піяністки. Якщо в її учительки, відомої французької піяністки Жан-Марі Доре відчувається перевагу інтелекту над емоційністю, Дарія Дрогомірецька шукає вислову власної індивідуальности, з виразним спрямуванням у світ одуховлення й поезії та свіжого, життєрадісного мистецького ентузіязму.

Дарія Дрогомірецька молодий мистець, за яким у нас будуть стежити.

Дарія Гординська-Каранович

Олекса ВЕРЕТЕНЧЕНКО

ЗАПОВІТНА ДОРОГА

Нам ідею велику дали
Вкриті славою предки-орли.
Боротьба — заповітна дорога:
— Наша честь,
Перемога від Бога!

Не зупинять громи, ані град,
Уперед — і ні кроку назад,
А впадем, інше плем'я-новатор
Піднесе наш прострілений прапор.

Бо Держава — єдина мета.
Кличе всіх Україна свята:
— Поневолені братні народи,
Бийте в дзвони свободи!
Бийте в дзвони свободи!

Остап ТАРНАВСЬКИЙ

ДЕНЬ 22-ГО СІЧНЯ

Це був великий день, коли вогню аркану
людині дарував відважний Прометей!
Хоч зависні боги помстились на Титану,
його вогонь горить, як гину апогей.

Це був великий день, коли слова любови
приніс між люд простий божественний Христос!
Хоч розп'яли Його, щоб більше не промовив,
Його завіт горить, як сонця вічний стос.

Укрийте цей вогонь, Титанові унуки,
у серці бережіть божественну любов!
Бо цей вогонь — це дух, а дух — це творчі руки,
що їх призначення — верхи нових будов.

Був наш великий день, коли народ безсмертний
піднятися посмів до вільного життя:
наперекір богам, що призначали смерти,
наперекір судам — величне вороття.

Так іскорка мала, що йшла метеоритом,
і думка запальна, народжена в серцях,
Титановим вогнем, Христовим заповітом
живе-палахкотить, мов дух, що без кінця.

Це він, мов Прометей, прикований до скелі,
це він, немов Христос, розп'ятий до хреста —
отой Народ-Титан, який в своїй оселі
поставив свій закон, що спомин і мета.

З НОВИХ ВИДАНЬ

Невелика цінна книжка

Видавнича діяльність Об'єднання Працівників Дитячої Літератури (ОПДЛ) позначилася рядом нових надбань в останньому році: виданням зразу трьох книжок для дітей молодшого й старшого шкільного віку. Це „Маленький дзвонар із Конотопу" Л. Полтави, „Марушка - Чепурушка" і Лесь — побігдісь" Р. Завадовича та „Напровесні" О. Цегельської.

З метою познайомити українське громадянство про цей новий здобуток мистців слова, бажаємо кинути жмут думок про ці видання. Почнемо від першої з них „Маленький дзвонар з Конотопу".

Її автор Л. Полтава — відомий поет і письменник, присвячує багато уваги проблемі вирощування молодої ґенерації і для неї віддає частину свого літературного дорібку. „Маленький дзвонар із Конотопу" це збірка історичних оповідань для дітей молодшого й старшого віку. У ній поміщено оповідання: „Маленький дзвонар із Конотопу", звідки й заголовок збірки, „Батько", „Перший закон дружби", „Людина, що з неба впала". Ілюстрації виконали мистці-малярі М. Михалевич і Дмитренко. Видання зовнішньою формою і змістом — мистецьке. Самий вигляд книжечки милує око й приваблює читача.

Усі оповідання історичного змісту. У них мертві промовляють до живих. Герої оповідань — діти дуже молодого віку. Дія відбувається на Батьківщині. Вони, ці герої, характерні, сповнені любови до рідного краю. Тому не лякаються небезпек, що загрожують навіть їх життю і беруть на себе, поруч із старшими, тягар боротьби. Звичайно, як відважні борці, в усіх ситуаціях виходять переможцями, бо де відвага, там і успіх.

Діти, особливо старші віком, у своєму світопізнанні шукають добрих прикладів для свого майбутнього життя і знаходять їх у ділах своїх батьків-матерів, і в імпозантних чинах сильних одиниць-героїв, які змагаються зі злими силами, щоб збудувати новий, кращий світ.

Провідні персонажі Леоніда Полтави не доконують чудесних казкових діл. Вони звичайні люди, що народились, живуть і діють на Батьківщині, власним трудом пробиваються крізь життя, вони спритні й творчі; у важких ситуаціях знаходять правильну розв'язку й виходять переможцями.

Починається збірка оповіданням на тему оборони міста Конотопу перед наїздом москалів, п. з. „Маленький дзвонар із Конотопу". Три місяці козацький полковник Гуляніцький із своїм військом, при допомозі міщан, відбивав атаки московської кінноти, заки наспіла допомога гетьмана І. Виговського. Дід Яким, у товаристві малого Павлуся, на високій дзвіниці голосом дзвонів сповіщав міщан про небезпеку, про нові атаки наїзників. Старий дзвонар відійшов з дзвіниці, щоб принести харчі. Тоді саме почався черговий ворожий наступ. Малий Павлусь ударив у дзвін на сполох і збудив чуйність оборонців Конотопу, які завдали напасникам нищівного удару. Дитина, чи юнак, прочитавши це оповідання, подумає про долю свого народу.

В оповіданні „Батько" малий хлопчина Павлик, після бою під Полтавою 1709 р., допоміг шведському воякові переховатись перед погонею московських вершників і тим урятував його життя.

Дія оповідання „Перший закон дружби" відбувається в Карпатах, під час другої світової війни. Малий Петрусь став розвідником Української Повстанської Армії. Цей малий повстанець перейшов багато небезпек та вчинив неоцінені послуги командуванню УПА. Оповідання читається з напругою та цікавістю, який буде дальший перебіг дій. Читач з тривогою слідкує за кроками малого воїна Петруся, турбується його долею. Це геройський учинок, гідний наслідування. Він потрясає і поривае.

В останньому оповіданні „Людина, що з неба впала" автор зображає нищівні дії останньої світової війни в Берліні та участь у них українців. Двоє дітей — Василько й Марійка, рятують життя збитого німецькою зброєю канадійського летуна-українця. Діти свідомі, що німці — вороги й відчувають споріднення з українцем з противного боку воєнного фронту, діляться з ним шматком хліба, рятують його життя, бо вичувають зов крови, усвідомлюють, що цей летун — член нашої великої української родини.

Як бачимо з аналізи, усі персонажі оповідань — позитивні. Вони — діти української землі, їх дії оперті на засадах християнської моралі, національні почування живі в них і яскраві. Ці дії випливають з патріотизму наших дітей і молоді в рідному краю, вони є елементами вдачі українця, що гордо стоїть і не кориться окупантові, пробивається крізь життя, сам творить собі новий світ.

П. Леонід Полтава талановитий і досвідчений мистець слова. Він розуміє психічні наставлення, думки, бажання і зацікавлення сучасного молодого покоління, тому підібрав до своїх оповідань відповідні теми, а мистецьке їх опрацювання, клясична викінченість, краса мови вносять їх, як цінне надбання, до нашої дитячої літератури.

Книжка п. Полтави цінна ще й тим, що зміст її не становить звичайна переповідь подій. Цю розповідь значно підсилюють елементи національної відрубности, вплетені в кожне оповідання непомітно, без дидактичного відтінку. Читач підсвідомо відчуває симпатію до свого рідного.

В Україні така книжка не може появитися, бо її національний зміст і форма не відповідають плянам пануючого комуністичного режиму. Там широкі маси наших дітей здебільшого мусять читати пропаґандивну макулятуру, безбожну і московську своїм змістом. Тому видання цієї нової книжечки має свою вимову.

Ю. Твсик

Українці Клівленду в поклоні упавшим за волю України

Заходами б. Вояків Українців, Відділ в Клівленді, відбулося 2-го листопада 1969 р. закінчення Золотого Ювілею Української Національної Революції та відновлення Української Державности в рамках Листопадового Свята.

Крім широких кругів громадянства взяли численну участь у святі комбатанти усіх формацій та молодечі організації, що прибули на свято зорганізовано та з прапорами, разом 468 осіб.

Свято відкрив голова ОбВУА мец. М. Топорович та попросив зібраних вшанувати пам'ять тих, що на протязі 50 літ віддали своє життя за Волю України. В часі однохвилинної мовчанки проф. Р. Лесик, член ОбВУА, відіграв на трубці салют, а прапороносці похилили прапори. Цей момент зробив на приявних незабутнє враження.

Святочну промову виголосив учасник Визвольної Боротьби, інж. М. Хроновят.

Хор „Дніпро" під дириґентурою Е. Садовського зробив зібраним милу несподіванку першим виступом дівочого хору, який вдало відспівав сім українських пісень. Учасниці цього хору це 13-15-літні дівчатка, які виступили в народних строях.

Скрипкове сольо з чуттям виконав проф. М. Шиян при фортепіяновому акомпаніяменті відомої піяністки проф. І. Заячківської-Гаврилюк, яка крім того відіграла на фортепіяні сольо: Парафрази з української народної пісні — Стеценка. Довго не вгаваючі оплески були нагородою за гарне виконання. Маестро Гр. Китастий врадував святочну громаду прекрасною грою на бандурі та співом.

Надсподівано гарно деклямував про 1-ий Листопад 15-літній Зенон Фединяк. В нього вроджені здібності.

В кінцевій точці був надзвичайно вдалий і настроєвий виступ хору „Дніпро" з оркестрою, що відтворили нам партію з „Запорожця за Дунаєм" зі зворушливою молитвою. Виступали, як солісти: пані Н. Якимцева, Ю. Оришкевич та Ю. Полянський.

„Слово від учасників Визвольної Боротьби" виголосив мец. М. Топорович. Інтенцією того слова було попрощати громаду від тих, нечисленних вже учасників Визвольної Боротьби та передати так чисельно зібраній і зорганізованій молоді заклик боронити ті ідеї, за які боролися їхні батьки й діди. Треба підкреслити радісний факт, що свято мало дійсно соборницький характер, бо взяли в ньому участь люди зі всіх земель України, всіх віровизнань разом зі своїми священиками, всі комбатантські і молодіжні організації яльне признання належиться нашій молоді, що в числі понад 100 осіб у взірцевому порядку та святочному настрої перевела з нами ті дві години.

Ціла імпреза, хоч мала аж 9 точок та дві промови, тривала всього дві години і п'ять хвилин і була надзвичайно вдалим та гідним святом закінчення Золотого Ювілею.

Л. Б.

Діета врятувала життя

Завжди мріяв, що гарно було б мати хоч місяць спокійних вакацій, щоб було можна читати, писати, нічим не журитися, і щоб ніхто не перешкоджав.

Так воно мені тепер вийшло. Рівночасно пригадав собі десь написане, що чоловік осягне, чого забажає, коли зуміє чекати.

По 10-годинній праці в книгарні їхав я задуманий додому: що знову день зійшов, що мало зробив, що на все короткий час — не лише на задоволення, але навіть на роботу.

Їхав з швидкістю 50 миль на годину, бо як їхати поволіше — зараз ззаду трублять, або минають, як стріла, ще й злим оком кидають. Їду звичайно цією самою дорогою і не припускаю, що може бути щось небезпечне на дорозі. Але так воно не було. Робітники направляли дорогу і скопали яких дві стопи дороги, не поставивши світла, ані барилок для осторогн. Моє авто зсунулось в той рівець і відразу з цілою силою гримнуло в стіну. Я бачив перед собою стіну, але вже не пам'ятаю, коли вдарив в неї. Як опритомнів, то вже коло авта стояли кілька осіб і втихомирювали мене, щоб я не рухався, бо вже закликали поліцію і амбулянс. За годину я опинився в шпиталі в Гакенсак, Н. Дж. Там забандажували мені голову, пересвітлили рентґеном і ствердили, що трісли крижі. Приписав лікар скріпу (grace) і казав, що за 6 місяців буду здоровий.

І так маю вакації... Сиджу вдома сам. Два місяці тому поховав свою дружину. Можу читати, можу писати. Ніхто мені не перешкоджає. Слава Богу, що можу з скріпою ходити і що собі сам зварю страву. Але це не такі вакації, про які я мріяв.

Пишу це не тому, щоб хвалитися випадком. Це Божа воля, що ще живу. Авто, хоч сильне, новий Бюік 1969, зовсім розторощене. Я завдячую своїй поживі, що я не розсипався в цій катастрофі. Зудар до стіни, коли авто іде 50 миль на годину, то так, як впасти з автом з 10-го поверху. Таки треба мати сильні кости і м'язи.

Тут хочу подати свою дієту, котра, вважаю, врятувала мені життя. Знаю, що численні мої знайомі люблять читати мої неграмотні статті, принаймні так мені кажуть. То я для них подаю свою дієту. „Свободі" за місце вдячний. Продаю і поширюю „Свободу" від 1916 року, то думаю, що маю дещо заслуги в неї, і можу вимагати трошки ласки.

Від 20 років не мав застуди. Не терплю на жадні болі. Зайнятий сім днів в тижні. Перший раз „Сурма" була закрита в неділі через мій припадок. Маю 75 років, почуваюсь тепер ліпше, як тоді, коли мав 35 років.

Ось моя дієта:

(1) Рано, як лиш встану, п'ю склянку теплої чистої води.

(2) Один банан і одно яблуко покраю до миски. Додаю сушені овочі, намочені ввечері в гарячій воді: сливки, родзинки, априкоси. Доливаю до повної миски яблочного або журавлиного соку. На млинку намелю жменю соняшникового і жменю гарбузового насіння. Разом з цим змелю по пігулці вітамінів E, B (комплекс) і C та мінералів (bone meal, dolomite).

(3) Беру одне яйце на твердо зварене. До нього додаю 3 пігулки келпу (замість соли), три ложечки wheat germ і одну ложечку лесетину (lesithin).

(4) Кава, вівсяний або кукурудзяний хліб і чверть фунта меду.

Це моє снідання, до нього я маю охоту навіть трішки раніше встати.

Обід звичайно їм в ресторанах. Найчастіше їм рибу, печінку або баранину з ярною. Хліб і кава.

На вечерю знов я вдома, але вже п'ю лише чай з дикої рожі. Хліб і мед.

Вдень, як захочеться пити, то п'ю гарячу воду з двома ложечками меду і двома ложечками яблучного оцту. Це все майже те саме щодня.

Цікаво, що д-р Данилюк скаже на це. Я дуже з цього задоволений і хотів би, щоб так почувались всі мої знайомі, що вже в тих літах, що я. Бо так ріднуть ці ряди, аж страх. Якби бодай трошки комусь я цим допоміг, то був би ще щасливіший.

М. Сурмач

ВІДОЗВА
до Українського Громадянства ЗСА

Українська нація переживає тепер, у лабетах московсько-комуністичної імперії, один із найтяжчих періодів свого історичного буття, але і в цих трудних обставинах вона зберігає свою національну субстанцію і виловлює т. зв. нескорених, які героїчно борються за права й інтереси нації. Ми маємо надію, що серед них є і самостійники, але нескорені в своїх домаганнях не виходять за рямці конституції і не порушують льояльности до червоної Москви, бо в умовах тоталітарної системи це є єдино-можливою плятформою боротьби.

Отже ніхто в УССР не суґерує одверто самостійницької ідеї. Вона ще існує в свідомості народу, але немає умов, щоб у якійсь мірі виявити її. Тому в старшому поколінні ідея національної незалежности знаходиться під загрозою деградації, а молодше покоління взагалі має про те лише теоретичне поняття, бо воно виростало й формувалося „під московським караулом, у тюрмі".

Такий невідрадний і загрозливий стан ставить перед українською політичною еміґрацією відповідальне і першочергове завдання — спільними зусиллями знайти способи для підживлення в народі самостійницької ідеї і концепції Української Незалежної Народоправної Республіки.

Вважаємо, що для виконання цього завдання треба усіми можливими шляхами пригадувати українському народові події нашої новітньої історії, бо в УССР вони спотворюються, і переводити цю акцію з рамени Державного Центру УНР в екзилі, бо ДЦ є усосібленням і репрезентантом нашої останньої державности та зберігає традиції Самостійної Соборної Держави — УНРеспубліки, яка реально існувала й яку було створено представниками українського народу державно-правними актами 22 січня 1918 і 1919 рр. А це дає підставу для протиставлення ДЦ УНР до УССР, щоб довести окупаційний характер УССР та її ролю маріонетки червоної Москви.

Виконавчий Орган УНРади вже переводить таку акцію на форумі ОН. Перші висліди її досить успішні, якщо врахувати неприятливу для нас політичну коньюнктуру. Але для розгорнення ширшої діяльности у вище окресленому напрямку з застосуванням відповідних публікацій і радіопересилань на Україну, ДЦ УНР потребує фінансової підтримки цілої української громади, бо Т-ва Прихильників УНР забезпечують його протягом 20 років лише скромним бюджетом.

Тому Головна Управа Прихильників УНР у ЗСА, вітаючи українське громадянство з Новим Роком, закликає складати пожертви, ставати членами „Громадського Сектору" і сплачувати т. зв. даток 22 січня на потреби УНРади, не зважаючи на конфлікти, що іноді виникають в УНРаді, як вислід існуючих у нашому політичному секторі дещо відмінних орієнтацій.

Цим Головна Управа Об'єднання визначає січень 1970 року традиційним місяцем збірки пожертв і вплат на фонд ДЦ УНРеспубліки, які можна здавати місцевим Т-вам Прихильників УНР, або надсилати чеками до Об'єднання на таку адресу:

Ukrainian Financial Committee, P.O. Box 95, Cooper Station, New York, N.Y. 10003.

Головна Управа Об'єднання Прихильників УНРеспубліки в ЗСА

ОЛЕКСАНДЕР МАСЛЯНИК
(17 липня 1913 — 27 листопада 1969)

І знову замкнулась книга життя. Нагло перестало битись серце Олександра Масляника в молодому віці, бо тільки що в 57-ому році життя.

О. Масляник побачив світ 17 липня 1913 р. в містечку Хирові в Західній Україні. Маленьким хлопчиною пережив найсвітлішу подію — І-го Листопада 1918 року — перебрання влади українськими воїнами під проводом полк. Дмитра Вітовського у Львові і в цілому краю в Галичині. В 7-ому році життя вмер батько Михайла на тиф, вернувшись з війни. Залишається мати Катерина з чотирьома дрібними дітьми сиротами, як залишилась тепер його дружина Юлія теж з чотирьома дітьми: одруженим уже Богданом, двома доньми: Марусею (16 р.), Галиночкою (10 р.) та маленьким синочком Івасем (3 рочки). Але як каже народна приповідка: над сиротою Бог з калитою. Зумів маленький Олесь під опікою своєї любої матері Катерини закінчити народну освіту в Хирові та побувати два роки в учительськім семінарі в Самборі (1927 - 29), закінчити в 1935 році з дуже добрим успіхом іспитом зрілости українську гімназію в Перемишлі, так зуміє при Божій помочі вивести в люди і його сиріт. Покійний О. Масляник був глибоко віруючим батьком і вірним дружиною, таку ж сильну віру в Христа і перемогу Його правди защепив у серця своїх дітей. Олександер Масляник 1935 року записався на математично-природничий факультет університету у Львові. Як студент працював в упорядкуванні природничого музею НТШ у Львові. Кругом нього кипіла боротьба польського окупанта з поневоленим українським народом. Вже в гімназії належав Олесь до Організації Українських Націоналістів. З доручення тієї ж ОУН був повітовим провідником юнацтва і двічі був арештований поляками і не довелось йому завершити своїх студій в університеті у Львові.

З розвалом Польщі виїхав в 1940 році на студії до Берліну, де студіював хемію. Але вибух війни в червні 1941 року перервав його студії. О. Масляник опинився в похідних групах ОУН в полудневій Україні. Переслідуваний німцями, з відмороженими ногами, вертається на короткий час до дому, щоб кинутись у вир організаційного життя. Остаточно опинився знову в Берліні, де продовжує студії, але недовго. Двічі був арештований німецьким Гештапом. Після другого арештування опинився в концентраційному таборі, в Саксенгавзені, де пережив важкі побої і знущання, що підорвало його здоров'я сильно та спричинило його передчасну смерть.

В 1944 році він станув знову до праці в Центральному Представництві Української Еміграції в Авґсбурзі, де в 1946 р. одружився з п-ною Юлією Балютою. Продовжував студії в УТГІ в Мюнхені і завершив їх ступнем магістра фармації. 1948 р. переїхав з дружиною і синочком Богданом до Вінніпегу. Там став одним з основників Ліги Визволення України та Осередку Спілки Української Молоді та залишився у проводі Організації Визвольного Фронту аж до кінця свого творчого життя в Едмонтоні, де був деякий час головою ЛВУ та АБН. При кінці життя працював у фабриці у Форті, Саскачевані, 18 миль на північний схід від Едмонтону, включившися в організоване життя української спільноти і був активним до останньої хвилини свого життя.

В 1957 р. став секретарем Осередку НТШ на західню Канаду в Едмонтоні і був ним до своєї важкої недуги в 1967 р. Був милою людиною і вельми ввічливою, з'єднав собі багато приятелів між українцями. Завдяки його заходам управа Осередку НТШ зуміла передати понад 1000 українських книжок до бібліотек університетів в Едмонтоні, Калґарах і в Ванкувері, що їх подарував добродій Василь Лащук з Вебревил. В пропам'ятній книзі Українського Народного Дому в Едмонтоні (1965) надрукована його стаття п. н. „Осередок НТШ на Західню Канаду".

Крім численних доповідей писав безліч статтей, що розкинені по різних часописах і журналах. Як хемік-аналіст залишив нову аналітичну методу в аналізі металевих продуктів, як це підкреслив авторитетно проф. В. Маціків у прощальному слові в неділю 30 листопада в похоронному заведенні „Парк Меморіял" в Едмонтоні, де за спокій душі Покійного відслужили панахиду три панотці: парох церкви св. Юрія В. Тарнавський, парох катедрального храму св. Йосафата Ю. Ковальський та о. д-р Є. Камінський. Останній поклін прийшли віддати Покійному зорганізовано приятелі й члени ОВФ з прапорами, молодь СУМ з прапорами та безліч знайомих, до 500 осіб, які заповнили вщерть каплицю і всі входи та хори, де співав чоловічий хор „Думка" під дир. М. Іваника. Покійного прощали: митрополичий радник о. парох В. Тарнавський, від ОВФ д-р В. Гирак, від Крайового НТШ та його голови проф. д-ра Є. Вертипороха, від своїх батьків і своєї родини — інж. В. Маціків та І. Шевчук від родини: дружини і дітей. Тлінні останки Покійного поховано 3-го грудня 1969 р. на цвинтарі Всіх Святих у Вінніпегу, де заупокійну св. Літургію і панахиду відслужили: о. крил. С. Іжик (приятель Покійного) та о. А. Пакош, а прощальне слово по панахиді на цвинтарі виголосили: мґр. І. Іванчук та І. Паркасевич. Нехай пам'ять про св. п. О. Масляникові буде вічною, а земля буде Йому пером.

М. Х.

ЧУДАК „МІЛЬЙОНЕР" ЗІ СВОЄЮ ДРУЖИНОЮ

Ексцентричний мільйонер 21-річний Джеймс Бровді і його дружина після виступу в телевізії. Він заявляє, що дістав у спадку 25 мільйонів дол., і що він „може вартувати один трильйон". Його дім в Скарсдейлі, Н. Й., і його бюро облялягають люди після того, як він заявив, що роздаватиме гроші тим, що їх потребують.

Друга студійна конференція Товариства ім. Михайла С. Грушевського

11-го жовтня 1969 р. в Українському Інституті Америки в Ню Йорку відбулася чергова Конференція, яку влаштувало Студійне Товариство ім. Михайла С. Грушевського.

У вступному слові проф. Є. Федоренко, голова Т-ва, говорив про останні події на Україні та в цілому СССР.

Проф. Ярослав Білінський з Делеверського університету говорив на тему „Шкільництво українського та інших не-російських народів". Доповідач докладно представив теперішню політику партії в ділянці шкільництва. Користуючись офіційною статистикою та даними з книжки Івана Коляски, проф. Я. Білінський вказував на русифікаційні методи кремлівського режиму.

У доповіді „Совєтська Україна в історичній перспективі" проф. Іван Л. Рудницький представив важливіші події на протязі 50-ох років існування совєтської України. Доповідач заявив, що створення совєтської України було поступкою українцям, які виявили свої державно-самостійницькі стремління у формі Української Народної Республіки. УССР — це твориво партії, а не народу. Докладніше проф. І. Рудницький зупинився над новішими подіями на Україні, говорячи про ситуацію в таборі „соціялістичних" країн та можливість евентуального впливу на совєтську Україну.

Останню доповідь на Конференції про „Релігійну дійсність в сучасній Україні" виголосив о. Сергій Кіндзерявий - Пастухів. Промовець подав цікаві інформації та свої думки про релігійну дійсність в Україні, більшість присутніх вперше довідалася про те, що на Україні тепер видають релігійний журнал під назвою „Православний Вісник". Отець Кіндзерявий-Пастухів зазначив, що трудність в докладнішому представленні цієї теми полягає в недостачі даних, і тому він був змушений подавати більше своїх думок та припущень.

Всі доповіді були цікаві й на високому академічному рівні. Після доповідей відбулася дискусія та обговорення різних питань. Конференцію ділово провадив д-р Ярослав К. Туркало, заступник голови Управи Товариства.

Того ж дня відбулася організаційна частина зборів Товариства. Управу Товариства і його голову проф. Є. Федоренка попросили залишитися до наступного З'їзду. Серед постанов треба відмітити, що вирішено видати Збірник англійською мовою, та продовжувати видання Бюлетеню. Ці видання доручено д-ру Ярославу К. Туркалу.

Е. Сло-анин

СВ. о. Миколай в Школі Українознавства в Лорейн, Огайо

13-го грудня 1969 р. відвідав Школу Українознавства при українській католицькій парохії в Лорейні святий о. Миколай.

Святого Миколая привітала шкільна дітвора середніх кляс сценічною картиною. Сценічну картину дуже вдало випровадили — п. Степан Зубаль, імпрезовий референт при місцевому Батьківському Комітеті і п. Марія Зубаль, учителька школи.

По сценічній картині відбулась роздача дарунків.

Старанням отця пароха Лева Тимкова всі учні школи одержали додаткові дарунки за пильне відвідування школи українознавства.

Не забув святий Миколай й учителів школи, яким також передав дарунки руками отця пароха.

Ціла імпреза відбулася в залі власного шкільного будинку.

І. М.

З НОВИХ ВИДАНЬ

Літературна Бойківщина

Літературна Бойківщина, накладом комітету Бойківщини, Філядельфія, Па, 1969.

В об'ємистій книжці - антології на 368 стор. друку зібрав д-р Василь Луців вибір з літературних творів українських письменників Бойківщини, Іваном Вагилевичем починаючи, а кінчаючи сучасними письменниками. В альманаху є вибір творів 53-ох авторів як Іван Вагилевич, Антін Могильницький, Іван Гушалевич, Іван Франко, Андрій Чайковський, Юрій Кміт, Уляна Кравченко, Софія Парфанович, Іван Ковалів, Василь Луців, Богдан Рубчак, Ігор Шанковський, Богдан Кравців та інших, так давніших, як і сучасних письменників. Антологія починається „вступним словом" управи комітету Бойківщини та статтею впорядника антології д-ра В. Луцева, в якій подана спроба характеристики літературних творів письменників Бойківщини.

Тяжко визначити приналежність письменника до якоїсь реґіональної групи, бо тут можна брати до уваги або місце народження автора, або довший час його перебування в даному терені, або тільки саму тематику творів, пов'язану з даним тереном. Для прикладу: Софія Парфанович не народжена на Бойківщині, ані там постійно не жила, тільки вряди - годи в часі відпочинку, але пізнала і полюбила Бойківщину, і тому в деяких творах використовує бойківську тематику. Попали між бойків Василь Пачовський і Петро Карманський з давнішої ґенерації, а з молодших Олександер Маркуш та Іван Чендей, що їх чомусь „збойківізував" упорядник антології.

При кожнім авторі подано коротку відомість про його життя та творчість і завдяки тим заміткам читач має нагоду познайомитися з авторами, про яких може й не чув, от хоча б про тих, що живуть по той бік Карпат, як Лука Дем'ян, Михайло Томчаній, Федір Потушняк, Іван Чендей та інші.

Щоб зменшити кошти продукції книжки, друкована в більшій частині офсетом, і тому треба вибачити видавцям деякі технічні недоліки як не зовсім виразні відбитки осіб авторів чи й самого тексту, але можна було поменшити тексти поезій на стор. 66 чи 106, щоб достосувати їх до загальної форми друку. Книжка переладована і ілюстративним матеріялом зовсім зайво, бо деякі ілюстрації не мають ніякого зв'язку з текстом, як на стор. 48, 49, 134, 135 та інших, а зокрема на стор. 354, 368, 369, де ілюстрації аж „влазять" у тексти творів, або непотрібно повторяються, як на ст. 167, 258, 367. Є і добрі ілюстрації, але без підписів чи пояснення їхнього зв'язку з текстом і без підписів авторів, що їх виконали. Всі ті недоліки можна було виправити, щоб не псувати естетичного вигляду книжки, вартісної так під оглядом добору літературного матеріялу, як і зовнішнього оформлення в гарній, твердій обкладинці.

О. З.

"IVAN AND THE DRAGON"

„Іванко і Дракон" — так зветься найновіша книжка відомої американської письменниці для дітей і молоді Марії Галун Блох, що вийшла у видавництві „Атенеум" у ЗСА в 1969 р. (44 стор., 5 дол). Якщо така назва, не зважаючи на ім'я Іванко, ще не звернула б уваги українського покупця книжок, то вже напевно до серця промовить барвиста обкладинка, на якій зображено не кого іншого, як прославлену в українських народних казках Бабу Ягу, що несе переляканого Івасика Телесика у страшних пазурях. Як обкладинка, так і всі ілюстрації, з них багато барвистих, у цій книжці — це праця відомої й талановитої малярки-ілюстраторки п-і Ярослави Сурмач-Міллс. Так українки з роду дали американським дітям справжній подарунок під Різдво та Новий Рік — гостросюжетну, стародавню і вічно нову нашу народну казку. Та й навіть на обкладинці зазначено: „Давня українська народна казка". І це добре, особливо, коли врахувати ще й досі не переведену „традицію" в американських літературних колах називати все, що походить із Сходу Европи, а вже особливо з України чи Білорусі — „російським".

Марія Галун Блох довгий час працює в ділянці дитячої й молодечої літератури, має вона й твори для дорослих. До Америки прибула з батьками маленькою дитиною, але чарівний світ українських казок, леґенд, переказів, оповідань з історії глибоко загніздився у дитячій душі. І ось так Україна придбала собі нову письменницю, яка пише англійською мовою, але яку ми з повним правом можемо і називаємо українською англомовною письменницею. Казку про Івасика Телесика вона переказала напрочуд точно, зберігаючи навіть мелодійність та ритміку не лише казкового оповідання, а й приспівів, як „Гуси, гуси, гусенята, візьміть мене на крилята" і т.п. Для тих українських дітей, які походять з третього чи й дальших поколінь книжка „Іванко і Дракон" — це одно з відкрить скарбів їхньої далекої прабатьківщини України; а для українських дітей, які знають українську мову в Америці — це добра нагода порівняти ту ж саму казку двома мовами, підучити більше українських слів: після прочитання казки поанглійськи, легше буде читати, розуміти й відчувати неповторну красу українського казкового світу.

Українська англомовна письменниця Марія Галун Блох є авторкою 15 різних видань, і вже декілька з них дуже добре ілюструвала Ярослава Сурмач-Міллс в українському дусі, хоч вона й народилась у Америці (у відомій родині власника „Сурми" та найбільшого українського пасічника в ЗСА!). Така співпраця двох мистkинь одного народу дала наслід, про який щоденник „Ню Йорк Таймс" у розділі „Огляд книжок", з 9 вересня 1969 року, писав: „Іванко і Дракон" це гарна українська казка, і це тому вона, як і інші народні казки, дожила аж да днів, та потрапила на друковані сторінки. Її бездоганно переклала Марія Галун Блох, а мистець Ярослава своїми чарівними декоративними ілюстраціями цілковито передала дух цієї казки". Літературний критик Аліс Лов називає нашого славного Івасика Телесика мудрим хлопцем. На жаль, не обійшлось у неї без традиційної згадки і про „російську відьму", хоч волею ілюстраторки навіть „дракон" має нашу традиційну барвисту вишивку, бо хто докаже, що українська Баба Яга їх не мала? Американський критик в кінці зазначає: „Ця книжка відразу ж опинилася у нашому домі. Негайно ж". А це — найкраща характеристика праці письменниці, ілюстраторки і невичерпної фантазії українського фольклору.

Леонід Полтава

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ПЛЕКАЄ СПОРТ

Буенос Айрес. — Організація Української Молоді при Філії Товариства „Відродження" в Авеляneді налагодила активне спортове життя. Українська молодь організована в дружинах столового тенісу, відбиванки та в шаховому гуртку. Головою ОУМ є Іван Регей. Дружини брали нещодавно участь у змаганнях з молоддю філій „Просвіти" в Лявалоль та Вільде, із студентами з Союзу Арґентінсько-Українських Студентів та з командами з трьох філій „Просвіти". Крім спортивних змагань, відбулась при тій нагоді і зустріч з українським громадянством. Змагання тривали 2 тижні.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

Федеральна Резервова Рада дозволяє збільшити відсотки від ощадностей

Вашінгтон. — Федеральна Резервова Рада дозволила 20-го січня збільшити відсотки від ощадностей до 5.5 для сертифікатів до одного року, і до 5.75, коли ощадність мала б залишитися в банку впродовж двох років. Подібно має зробити і Федеральна Банкова Рада, яка регулює працю в ощадностевих і позичкових товариствах. Представник Федеральної Резервової Ради заявив, що рішення в справі збільшення відсотків від ощадностей не є інфляційне, бо власники готівки віднесуть її до банків, щоб дістати більший відсоток, чим зменшиться число долярів в кишенях американців і зменшиться одночасно рух в економіці. Федеральна Рада має видати нове зарядження, яке має утруднити діставати позички в банках, вимагаючи від них більших резервових фондів.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Увага! **ЧИКАГО і ОКОЛИЦЯ!** Увага!

НЕДІЛЯ, 25. СІЧНЯ 1970 р. год. 3:30 по пол. – АВДИТОРІЯ ШОПЕНА

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ ІСТОРИЧНИХ АКТІВ 22-их СІЧНЯ 1918 і 1919 РОКІВ

Головну промову виголосить .... проф. **ІВАН ВОВЧУК**

У мистецькій частині Свята візьме участь відома Капеля Бандуристок Осередку СУМА ім. Орлика з Дітройту під управою маестра Петра Потапенка.

ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТИ ГРОМАДЯНСТВА ЗАПРОШУЄ

ЛІГА А.У.П. — ВІДДІЛ УККА ЧИКАГО

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
149 2-га евеню

П'ятниця, 23-го січня 1970 року

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР

ДОКІЇ ГУМЕННОЇ

Слово про творчість Письменниці виголосить проф. **ГРИГОРІЙ КОСТЮК**

Початок о год. 8-ій веч.

УСТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" в НЮАРКУ, Н. Дж. запрошує все Українське Громадянство на

ТРАДИЦІЙНІ СПОРТОВІ ВЕЧЕРНИЦІ

в суботу, дня 24-го січня 1970 року

в ЗАЛІ „ФАЛЬКОНС"
при 790 So. 20th Street, Newark, N.J.

Початок Вечерниць год. 8:00 веч. Оркестра: **В. Гриняка**

Всі місця при столиках резервовані. Просимо їх замовляти в Дніпрі: 698 Sanford Ave., Newark, N.J. Tel.: 373-8783

Буфет у заряді Вельмишановних Пань. **КОМІТЕТ**

Управа УСТ Чорноморська Січ в Нюарку, Н. Дж.

повідомляє своє Членство, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю, дня 8-го лютого 1970 року

о год. 3-ій по пол. в ДОМІВЦІ Т-ВА
при 680 Сендфорд Евеню, Нюарк, Н. Дж.

•

НАДЗВИЧАЙНІ ВАЖЛИВІ ШИРШІ СХОДИНИ ЧЛЕНСТВА

— відбудуться —

в неділю, дня 1-го лютого 1970 року

о год. 3-ій по пол. в тій же домівці

На порядку дня ВАЖЛИВІ СПРАВИ 1-ої ФУТБОЛЬНОЇ ДРУЖИНИ в АФЛІЗІ.

ПРОВІД УСТ Ч. СІЧ

„Яким Ви будете народом, таким я буду Кардиналом..."
(З інавгураційної промови Верховного Архиєпископа, Кардинала Йосифа Сліпого).

КОМІСІЯ ФОНДУ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА В НЮ ЙОРКУ

почувається до милого обов'язку скласти найсердечнішу подяку Всім Тим ВШановним Громадянам, людям доброї волі і щирого серця, що так прихильно відгукнулися на наш поклик і своїми щедрими пожертвами підтримали різдвяну збіркову акцію „ЦЕРКВА в ПОТРЕБІ".

Дякуючи Вашій жертвенності й синівській відданості нашому Верховному Архипастиреві, Комісія мала змогу вислати до Риму 5-го січня 1970 року

СУМУ 20,000 ДОЛЯРІВ

так потрібну під сучасну пору Кардиналові Йосифові для здійснення та завершення Його благородних плянів та ідей. Своєю громадською поставою, прихильністю і зрозумінням цих великих потреб, широка Українська Громада Ню Йорку та околиці ще раз виявила, що Вона гідна й достойна називати себе тим „Народом", про який говорив Кардинал Йосиф у своїй інавгураційній промові, на який Він завжди може покладатися в хвилину такої чи іншої важкої проби!

Точний список всіх жертводавців буде опублікований в нашій пресі після остаточного завершення збіркової акції „ЦЕРКВА в ПОТРЕБІ". На нинішній день на конті Комісії Фонду Верховного Архиєпископа в Кредитівці „Самопоміч" є сума $1,878.58, а дальші пожертви невпинно напливають. Тому Комісія постановила продовжити збіркову акцію до **10-го лютого 1970 року,** щоб дати нагоду причинитись до тієї акції своїми лептами тим усім ВШановним Громадянам, що досі з тих чи інших причин не взяли в ній участи.

Кінцева сума — вислід нашої акції буде переслана Верховному Архиєпископові Кардиналові Йосифові на 17-го лютого 1970 року, як ДАР ЛЮБОВИ В ДЕНЬ ЙОГО НАРОДЖЕННЯ, що того дня припадає.

Хай не забракне між нами нікого, хто не підтримав би своєю, навіть найскромнішою пожертвою, благородної акції „ЦЕРКВА в ПОТРЕБІ"!

Ласкаві пожертви просимо висилати на адресу:

ERAST KUROWYCKYJ, 128 First Avenue, New York, N. Y. 10009. Tel.: (212) GR 7-0344 або
SELF-RELIANCE, 98 Second Avenue, New York, N. Y. 10003.
Чеки виписувати на: SELF-RELIANCE, # 4630.

З НОВИМ РОКОМ — З ЩАСТЯМ НОВИМ І НАЙКРАЩИМИ БАЖАННЯМИ ВСІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ

КОМІСІЯ ФОНДУ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРК

З ПОМИНАЛЬНОГО ОБІДУ НА ФКУ

У суботу 13-го грудня 1969 року після заупокійної Служби Божої в церкві Царя Христа у 40-й день по смерті св. п. Олександри Когут відбувся поминальний обід, присутні друзі й приятелі покійної Олександри замість квітів на свіжу могилу склали свої датки на Фонд Катедри Українознавчих студій при Гарвардському Університеті. Жертводавці: по 20 дол., Василь Музика, Евгенія Кавчак; Михайло Тамаш — 10., Евген Кондратюк — 5. та збірщик Д. Николенко 5 д. Разом 60 долярів. Всім жертводавцям щира подяка, а небіжці Олександрі Вічна Пам'ять!

Іван МАНИЛО

ЗОРЯНІСТЬ

Я пережив усе земне,
Я пережив усе долинне, —
Тепер не стримуйте мене.
Нехай мій Дух над світом лине.
Нехай, квітуючи, Земля
Мене в віках розвеселя...
Колись — ген-ген! — в земних садах
Я оспівав щасливу днину, —
Тепер у космосі мій шлях, —
Нову шукаю я Людину...
Нехай, кружляючи, Земля
Мене вітає хоч здаля...
Для мене Світ — це Божий Храм,
Я маю дивне там довір'я,
Тому нікому не віддам
Волосожарного Сузір'я!
І, витканий з зірок, Земля
Мені вже килим вистеля!
Весь Білий Світ — це ви і я —
Безмежжя Боже і велике
Тому нехай усім сія
Безсмертя Сонце вогнелике!
Тож хай народжує Земля
Нових Шевченків і Золя!!

(„Волосожар", ч. 13, 1970)

ПОВІДОМЛЕННЯ

В журналі „ВОЛОСОЖАР" ч. 12, 1969, ми помилково надрукували невелику повелетку „Виліз на сухеньке" Ів. Дніпряка, написану ще в 1966 році. Просимо ласкаво всіх (книгарні, читачів, редакції) негайно нам повернути це число „Волосожару". Ми його ще раз відредагуємо і передрукуємо...

Mr. I. Manylo
Cumberland Rd.
Milville, N.J. 08332, U.S.A.

---

7 000 ФУНТІВ ПАКУНКІВ УЖЕ ВІДІСЛАНО ЛІТАКОМ ДО ЮГОСЛАВІЇ

Українська Католицька Єпархія Торонта і місцевий Відділ Служби Українців Канади, провівши збірку одягу, вже відіслали 7 000 фунтів пакунків з добрим одягом для потерпілих українських родин у Бані Луці й околицях у Югославії, на заклик Білгородського Архиєпископа Гаврила Букатка. Летунські фірми БОАК та ЙАТ дали безкоштовний і негайний перевіз, заходами о. канцлера Р. Даниляка та подорожної агенції „Блюр". Збіркою займались українські католицькі парохії, школи й жіночі організації. „Гомін України" з 17 січня повідомляв, що три торонтонські фірми подали також від себе допомогу, перевізши зібрані речі.

З невимовним сумом повідомляємо Рідних і Друзів, що дня 19-го січня 1970 року в James Hospital в Нюарку, Н. Дж. заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у Вічність по короткій але тяжкій недузі, передчасно, на 42-му році життя

бл. п. ЛЮБОМИР СТЕФАН

ГОРНИЦЬКИЙ

віртуоз-піяніст і педагог, **професор УМІ, з Ню Йорку і Нюарку.**

ПАНАХИДИ за спокій душі Покійного відбудуться в четвер, 22-го січня і в п'ятницю, 23-го січня 1970 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенню Литвин & Литвин, 801 Springfield Avenue, Irvington-Newark, N.J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться дня 24-го січня 1970 р. в суботу, о год. 10-ій ранку в католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, звідки Тлінні Останки будуть перевезені на кладовище в Бавнд Брук, Н. Дж.

Тяжким горем прибиті:

СТЕФАНІЯ ГОРНИЦЬКА — мати в Польщі
МАРІЯ ФОРОСТИНА — тета, з мужем **РОМАНОМ**
ЛІДІЯ КРИНИЦЬКА — тіточна сестра, з мужем **БОРИСОМ**
ЛЮБА ТАТОМИР — тіточна сестра, з мужем **ЯРОСЛАВОМ**
о. **ІВАН ЛЕБЕДОВИЧ**
РОМА НАВРОЦЬКА, з мужем **МИРОСЛАВОМ**
та дальша Родина в Америці і Европі

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність в дні 17 січня 1970 р. у Сиднеї, Австралія, у 63-му році свого трудового життя, після трагічної смерти, наш Найдорожчий **МУЖ, СИН, БРАТ та СТРИЙКО**

Інж. ЕВГЕН ПЕЛЕНСЬКИЙ

Похоронні обряди відбудуться в суботу, 24-го січня 1970 р. у Сиднеї, Австралія.

•

ПОМИНАЛЬНА БОГОСЛУЖБА та ПАНАХИДА буде відправлена в неділю, 25-го січня 1970 р. о год. 12-ій в полудне в Українській Католицькій Церкві Пречистої Діви Марії при Велей Род, Мелрозе Парк, біля Філядельфії, Па.

Про молитви просять:

дружина — **СТЕФА з ПІДГАЙНИХ**
Мати
сестра — **ЛІДА з Мужем та Сином**
брат — **РОМАН з Дружиною, Сином та Синовою**
та дальша **Родина**

ГОЛОВНА РАДА НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ІМ. ШЕВЧЕНКА
— і —
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА в ЗСА
у глибокому смутку повідомляють Членство НТШ, Прихильників української вільної науки та все Громадянство, що 17-го січня 1970 року відійшов у Вічність в Сиднею, Австралія

Проф. Д-р ІВАН РИБЧИН

дійсний член НТШ, довголітній голова Австралійського НТШ і член Головної Ради НТШ, заслужений педагог на Рідних Землях і на чужині, визначний філолог та автор наукових праць з ділянок психосоціології і загальної філології та заслужений суспільно-громадський діяч.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

ВП. Дружині та Рідні Покійного складаємо щирі слова співчуття у їх тяжкому горю.

ВІДДІЛ 352 УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
ділиться сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 19-го січня 1970 року упокоївся в Бозі

сл. п.

МИКОЛА БОРИСЛАВСЬКИЙ

уроджений 19-го грудня 1902 р. в Дрогобичі, Україна.

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 23-го січня 1970 р. в похоронному заведенні Каневського при 3-ій і Вілсон вул. в Честері, Па.

ПОХОРОН в суботу, дня 24-го січня 1970 р. о год. 9:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви Св. Духа, відтак на кладовище у Факс Чейсі, Філядельфія, Па.

УПРАВА 352 ВІДД. УНСОЮЗУ в ЧЕСТЕРІ, Па.

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ і МАМИ

бл. п.

АНАСТАЗІЇ КАЛИНИЧЕНКО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в неділю, 25-го січня 1970 року

о год. 11:30 дня
в Українській Православній Церкві
СВЯТОГО АНДРІЯ
24 Orchardhill St., Jamaica Plain, Mass.
про що повідомляють

муж — **МИКОЛА**
і дочка — **ІННА**

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що 20-го грудня 1969 року на Рідних Землях в м. Дрогобич, по тяжкій недузі відійшов від нас наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО і БРАТ

бл. п.

МИКОЛА ТАРНАВСЬКИЙ

на 65 році життя

ПОХОРОН відбувся дня 22-го грудня 1969 р. при участі Родини і Приятелів.

Горем прибиті:

дружина — **АДЕЛЯ**
дочка — **КСЕНЯ**
син — **ВОЛОДИМИР з Дружиною**
брат — **МИХАЙЛО з Родиною**
сестра — **МАРІЯ з Родиною**
сестра — **КАРОЛЯ з Родиною**
брат — **ПЕТРО з дружиною АННОЮ**
кузин — **ТЕОДОР РАК**

Неділя 25 січня 1970 року
Година 4:00 по пол.

Fashion Institute
225 West 24th Street, NEW YORK CITY

Квитки вступу номеровані в передпродажі: АРКА, ЕКО, Сурма і „Самопоміч"
Вступ вільний для молоді в одностроях.

Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій Великого Ню Йорку
МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ УККА
— влаштовує —

СВЯТО САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНОСТИ

ПРОГРАМА:
Відкриття і Проклямації Українського Дня.
Промова — **д-р Володимир Стойко**
Дівочий Хор „**Веснівка**" з Торонта, під дир. **К. Г. Зорич-Кондратської**
Танцювальний Ансамбль Осередку СУМА в Ню Йорку „**Верховинці**" під керівництвом **О. Гензи**

Того ж дня в Українських Церквах Ню Йорку будуть відправлені УРОЧИСТІ СЛУЖБИ БОЖІ в намірені Українського Народу.

Пам'яті Франка Фалинського

Франко Фалинський, довголітній член УНСоюзу 484 Відділу Т-ва ім. Тараса Шевченка в Ютиці, помер 4-го січня 1970 року на 75-му році життя. Покійний народився в 1895 році в Добротворі, повіт Камінка Струмілова. Прибув до ЗСА в 1948 році і став членом УНС в 1949 році.

Полишив в смутку дружину Катерину, дочку Марію і синів Карла і Марка в Ютиці та дочку Анну і сина Степана в Канаді, 19-ро внуків. Брата в Аргентині, у Франції і в Польщі; дві сестри, одну в Україні і одну в Польщі.

Покійний служив при австрійській Армії і тричі приходилось йому гоїти воєнні рани. В 1918 році вступив в ряди своєї рідної Армії УГА. Брав участь в зимовому поході, там же захворів на тиф і мусів залишитися в шпиталі в Любарі, а опісля як хворий опинився в польській неволі у Вадовицях.

В Ютиці був головою 484 Відділу УНС і двічі делегатом на Конвенції УНС. Також був головою Відділу ОбВУА аж до самої смерти, брав живу участь в церковному і громадському житті Ютики. Рідня, приятелі і чисельна союзова громада з почестю українських ветеранів відпровадили Покійного на вічний спочинок 8 січня 1970 р. на цвинтар української католицької церкви св. Володимира в Ютиці. Похоронних обрядів довершив о. парох Богдан Смик, а надгробне прощання від українських ветеранів сказав д-р Юліян Рабій. На поминках від УНСоюзу прощав Покійного нижче підписаний.

Вічна Йому Пам'ять!

Володимир Запаранюк
секретар Відділу

Молоде Товариство Українських Учителів розгортає працю

Ню Йорк. — Створене минулого року з ініціятиви молодих учителів, які студіюють або вже закінчили американські коледжі й університети, Товариство Українських Учителів розгортає свою працю Цієї п'ятниці, 23-го січня, в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку, відбудеться щомісячне засідання ТУУ, на якому буде обговорено сучасне становище суботніх Рідних Шкіл та Шкіл Українознавства в ЗСА, їхні потреби і проблеми. Організатори запрошують зацікавлених на 7:30 вечора о 8:30 буде показаний лещетарський фільм, після чого виступить лещетарський інструктор з Гантерських гір Теофіль Кулик з відповідями на запитання про лещетарство. Члени ТУУ заплянували провести на „Союзівці" 14-15 лютого „лещетарський вік-енд". У пояснювальній записці, написаній українською і англійською мовами, заступник президента молодого Товариства Українських Учителів п. Ігор Харіщак повідомляє, що ТУУ затривожене долею українського шкільництва в Америці, вважає своїм обов'язком докласти праці, щоб зацікавити більше рідною мовою, літературою і культурою українську молодь. Товариство Українських Учителів прохає і сподівається від усього громадянства та від споріднених товариств, у тому від Шкільної Ради УККА, співпраці й підтримки як моральної, так і матеріяльної, для швидшого наладження всебічної праці

В Буенос Айресі українські школи охоплюють понад 200 дітей

Буенос Айрес. — У районі великого Буенос Айресу, що охоплює й пригородні місцевості, понад 200 українських дітей охоплені Рідною Школою, де навчання відбувається переважно по суботах. Разом таких шкіл є одинадцять, у них працюють 9 учителів, при деяких школах існують Садочки та передшкілля. Вчителям допомагають молоді вчительки з середньою освітою — майбутні вчителі Рідних Шкіл у Аргентині .Такі школи діють при „Просвіті" й „Відродженні", одна школа є при УАПЦеркві, а виключно під зарядом Українського Католицького Єпископату перебувають 4 парохіяльні школи. Вони не підлягають наглядові референтури шкільництва при Українській Центральній Репрезентації. Референтуру очолює п-і Клементина Атаманюк. Педагогічна Громада започаткувала в 1967 р. видавати журнал ,Рідна Школа в Аргентині", співпрацює з Шкільною Радою УККА в Ню Йорку, є складовою частиною Шкільної Ради при СКВУ. У звіті на Сесії УЦРади, якою керує д-р Василь Іваницький, референтка п-ні К. Атаманюк подякувала Правлінню Об'єднання Працівників Дитячої Літератури за „велику прислугу нашій дітворі" — ОПДЛ переслало безкоштовно декілька пачок українських книжок для дітей, завдяки пожертвам українців у ЗСА й Канаді на цю ціль. У своєму звіті п-ні К. Адаманюк підкреслила, що „збайдужіння і несвідомість батьків утруднюють згуртування дітей по сусідніх школах, при чому, родичі рідко коли цікавляться тим, чи дитина вивчає завдану вчителькою лекцію, та не заохочують дітей до читання рідної книжки. Тому дуже мале число дітей користає з науки в Рідній Школі навіть по найбільших скупченнях нашого поселення". У звіті згадано лише про 11 шкіл в районі Буенос Айресу, і з нього не відомо, чи існують українські Рідні Школи в інших містах Аргентини.

З приводу 5-ліття існування 83 Відділу СУА

В складі 83-го Відділу є молоді жінки, цього року під проводом Марії Томорук, деякі виховані по еміграційних таборах, а більшість здобула свою освіту на терені ЗСА. Вони позбавлені крайностей і фанатизму, та не без самокритики, виявляють громадську зрілість у провадженні свого Відділу.

Членки Відділу застановляються над тим, чи вони повинні цікавитися політичними напрямками нашого суспільства. Марта Ярош, бувша голова Відділу, заявила в своїй статті, поміщеній в жіночім органі „Наше Життя" за листопад 1968 рік, що молода членка СУА повинна слідкувати та користуватись усіма проявами культури свого довкілля, читати пресу, журнали та видання різних політичних напрямків та витворити собі власний погляд, а не безкритично принимати накинений чоловіками, чи товариством.

На мою думку, ми не повинні стояти осторонь від політики української спільноти. В ЗСА, всі меншості мають забезпечені свої права, хоч більшість провадить. В Сенаті найменші стейти мають так само 2 голоси, як і найбільші. Чому ми жінки-українки не можемо мати рівних прав в наших організаціях і партіях, ми навіть не є меншістю в нашій громаді. Хоч статут СУА запевняє надпартійність і релігійну толерантність, то це не повинно бути перешкодою для поодиноких відділів запізнаватись з програмами політичними наших партій. Ми уважаємо, що свою інтуїцію маємо більше зрозуміння для молоді , вихованої на демократичних засадах країни поселення. Цікавить нас теж сучасний стан на Україні і ми хочемо бодай морально підтримати його спротив інтелектуалістів.

Ми працюємо над поширенням нашого світогляду у улаштуванням виховних семінарів та доповідей різних фахівців. Щоб переконатись, як найкраще виховувати дітей, та щоб не приспорювати їм різнородних комплексів, ми запрошуємо з доповідями психіятрів, психологів і педагогів. Нас цікавила містерія творчости. На нашім форумі виступав ряд мистців і поетів. До участи в дискусіях ми запрошували загальну публіку. На майбутнє просимо інтелектуалів соціологів, політиків, теологів та філософів нам не відмовляти дрібку свого часу.

Ми хочемо зберегти і передати молоді нашу народну творчість, що проявляється у народних танках. Пані Дарія Генза провадить курси народніх танків для молоді.

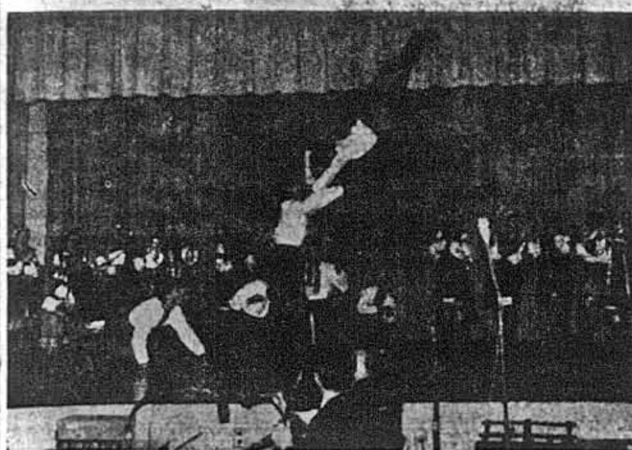
Ми піддержуємо фінансово не тільки нашу власну пресу, нами створений Музей Народної Творчости, але також наукові установи УВАН, Катедру Українознавства, Собор св. Софії, різні видавничі фонди як Винниченка, видання біографії Лесі Українки, та інші. На гроші, які ми жертвуємо, ми тяжко працюємо: шиємо, вишиваємо та печемо, а потім на нашім ярмарку продаємо. Цього року під проводом Орисі Саляк і Дарії Кекіш та господарської референткки Стефи Савчук наш Ярмарок увінчався найбільшим успіхом, бо ми заробили імпозантну суму, продавши все зроблене нашими руками.

Кожноо року в різдвяний час ми ставимо дитячу імпрезу „Традиційну Ялинку" власними силами, котра є нашим виховним змаганням плекати українську мову у приємній товариській атмосфері.

Любов Зоря Галів
Пресова рефер. Відділу

ЧОТИРИ ІТАЛІЙСЬКІ ПАРТІЇ ПЕРЕГОВОРЮЮТЬ про відновлення центро - лівої коаліції, яка розпоряджала б у парляменті 365 голосами на всіх 630 посольських містць. В Італії існує тепер уряд меншости, який формально спирається тільки на 265 послах Християнсько - демократичної партії, користуючись підтримкою інших трьох центро - лівих партій тільки від випадку до випадку. Тепер вони хочуть заступити той хиткий стан, що в кожній хвилині може спричинити нову кризу уряду, тривким бльоком.

Фестиваль пісні і танку з нагоди роковин 22 січня

Танцювальний ансамбль „Верховинці" в акції.

Цього року Метрополітальний Відділ УККА в Ню Йорку відзначить роковини Соборности не святочною академією, як це звичайно бувало, але оригінальною імпрезою у формі фестивалю пісні і танку у виконанні молодечих мистецьких ансамблів. Фестиваль попередить коортка офіційна частина.

Виконавці програми — дівочий хор „Веснівка" з Торонто під кер. Квітки Г. Зорич-Кондратської і танцювальний ансамбль „Верховинці" під кер. Олега Гензи, який існує вже 20 років при Осередку СУМА ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Ню Йорку. За час свого існування ансамбль виступив не тільки на льокальних нюйоркських імпрезах і телевізії; він брав участь і в позамісцевих імпрезах м. ін. під час відкриття пам'ятника Шевченка у Вашингтоні (1964), на СКВУ (1967), Міжнародній Виставці у Філядельфії тощо.

Завдяки старанням енергійного голови Осередку СУМА п. К. Василика та невтомного ентузіяста танкового мистецтва п. О. Гензи „Верховинці" стали, мабуть найкращою танцювальною групою на терені ЗСА.

І. Сон.

Телевізійний коментар перепросив українців за „Рашен"

Мельборн, Австралія. — Три українські студенти із Ардірі у стейті Вікторія одержали півтори тисячі долярів нагороди за чудове виконання українських народних танків, показане на телевізійній програмі в Мельборні. Нагороджені В. Василенко, Я. Томин і М. Яреміяк студіюють у Мельборнському університеті, перший точні науки, другий закінчує право і третій — книговодство в Технічному коледжі. Вони виступали вже кілька разів через канал 9-й та ін., а в телевізійній програмі були їхні світлини. Як інформував тижневик „Українець в Австралії" ч. 24 з 1969 р., під час їхнього першого виступу ще у вересні минулого року телевізійний коментатор Френк Вілсон „помилився" і сказав, що вони є „російські козаки". Відразу ж запротестували самі студенти та багато членів української громади телефонами й листами до телевізійного центру, і вже під час наступного виступу Френк Вілсон сказав по телевізії, що він дуже перепрошує і вже ніколи не буде говорити, що вони є „рашен". Під час наступних телевізійних виступів коментатори називали трійку студентів або українцями, або козаками-українцями. Українські танки дуже сподобались австралійським глядачам, які так переймаються симпатією до талановитого, але поневоленого народу далекої України.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОН У ТАНТ прибув в минулий понеділок до Парижу й мав нараду з президентом Жоржом Помпіду та іншими французькими державними мужами про справи, що стосувалися міжнародної допомоги потребуючим країнам Африки, як теж про ситуацію на Близькому Сході. У Тант признає рацію голові Нігерії генералові Якубу Ґовонові, що Нігерія не стосує ніяких репресій супроти біяфрійців і що в кол. Біяфрі нема катастрофи голоду. Також британський прем'єр Гарольд Вільсон прославляв генерала Якубу Говона за його згадну примирливість і толерантність. Британський уряд покликується на корисні звіти від лорда Ганта, репрезентанта Британії в Нігерії. Генеральний секретар Ліги Товариства Червоного Хреста Генрік Беер їздив на терен кол. Біяфри і вернувся вдоволений. Зате представник 1.500 біяфрійців, що живуть в ЗСА, д-р Таті Окреке у Клюбі Заморської Преси в Ню Йорку обвинувачував уряд Нігерії у провадженні геноциду та обрізуванні світу.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО СТЕПАНКО, член УНС Відд. 176 Т-ва Т. Шевченка в Чикаґо, Ілл., помер 14 грудня 1969 р. на 78-му р. ж. Нар. в с. Телешниця, пов. Сянок, Україна. Став членом УНС в 1916 р. Полишив у смутку дружину Катерину, сина Стефана та доньку Сталку. Похорон відбувся 17 грудня 1969 р. на цвинтарі Мт. Гопе в Ворт, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Остап, секр.

АННА МАЦЬКОВСЬКА, довголітня членка УНС Відділ 36 С-ва Пресв. Богородиці в Рочестер, Н. Й., померла 16 грудня 1969 р. на 85 р. ж. Нар. в с. Путятинці, пов. Рогатин, Зах. Україна. Стала членкою УНС в 1926 р. Полишила в смутку сестру і шваґра. Похорон відбувся на цвинтарі Голи Сепучер в Рочестері, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Софія Гунька, секр.

MARY KUSHNIR, довголітня членка УНС Відд. 206 Т-ва Запор. Січ в Вунсакет, Р. Ай., померла 13 грудня 1969 р. на 64 р. ж. Нар. в с. Волиця, Зах. Україна. Стала членкою УНС в 1927 р. Полишила в смутку мужа Гната, сестру Анну та родину. Похорон відбувся 16 грудня 1969 р. на укр. прав. цвинтар св. Михаїла в Блекстон, Масс.
Вічна Їй Пам'ять!
Л. Гардінк, секр.

ДМИТРО КАНЮК, член УНСоюзу Відд. 56 Б-ва св. І. Хрестителя в Вілінг, В. Ва., помер 4 грудня 1969 р. на 81 р. ж. Став членом УНС в 1933 р. Полишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 6 грудня 1969 року на цвинтарі Кальварія в Вілінг, В. Ва.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Когут, секр.

АНДРІЙ ВАЦИК, член УНСоюзу Відд. 192 Т-ва Запор. Січ в Геркімер, Н. Й., помер 28 грудня 1969 р. на 83 р. ж. Нар. в с. Заріча, пов. Надвірна, Україна. Став членом УНС в 1918 р. Полишив у смутку дружину Катерину, 2 доньки: Анну і Марію, 2 синів: Михайла та Стефана, кілька внуків та правнуків. Похорон відбувся 2 січня 1970 р. на цвинтарі св. Покрови в Геркімер, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Я. Сенишин, секр.

ОМЕЛЯН СОВАРИН, член УНС Відд. 283 Т-ва Запор. Січ в Оборні, Н. Й., помер на 81 р. ж. Нар. в Турці над Стриєм, Україна, став членом УНС в 1922 р. Був довший час секретарем 283-го Відділу. Полишив у смутку 3 синів з родинами та 7 дочок, багато внуків та правнуків. Похорон відбувся 30 грудня 1969 р. на цвинтарі св. Йосифа в Флемінґу, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Пироганич, секр.

МАРІЯ МИГОВИЧ, членка УНС Відд. 270 Б-ва св. Ів. Хрестителя в Джерзі Сіті, Н. Дж., померла 3-го січня 1970 р. на 73 р. ж. Нар. в Рогатині, Зах. Україна, стала членкою УНС в 1940 р. Полишила в смутку дочку Катерину, синів: Івана і Петра, зятя, невістку, 4 внуків і 7 правнуків. Похорон відбувся 7 січня 1970 р. на цвинтарі Голі Крос в Норт Арлінґтоні, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Баран, секр.

Розшук

Шукаю за своякми:
ОЛЕНОЮ МАЛЕЦЬКОЮ
вд. по Ерасті, судді в Дрогобичі, з її дітьми:
ОЛЕКСАНДРОМ І МАРІЄЮ.
Хто знав би бу-що про них, які заїхали мабуть у Ванкувер, зволить ласкаво повідомити мене.
Степан Волянський
1609 E. Main S.
Bridgeport, Conn. 06608

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

ЧЕТВЕР, 29-го СІЧНЯ 1970 р.

LEAMINGTON, Ont. Canada. Річні збори 504 Відд. о год. 8-ій веч. в домі секретаря. Проситься про численну участь. — С. Барна, секр.

СУБОТА, 31-го СІЧНЯ 1970 р.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва гетьмана І. Мазепи — 183 Відд. о год. 5:30 по пол. в залі Укр. Мішіґенської Ліги при 6690 Мішіґен Аве. Проситься чл. прибути з огляду на важні справи, які будуть вирішені. Новий склад Управи на 1970 р.: Д. Кошильовський — гол., А. Животко, заст. гол., Д. Федорко рек. секр., П. Залуга, фін. секр., панна Анна Спольська, кас. Контр. Комісія: В. Дідик, гол., І. Спольський і М. Коренда — члени. Делегати до Окружного Комітету УНС: В. Дідик і М. Ярема. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 6309. Смерть знахуря Нікко.

Рахую за тебе, хитрий Нікко! Настав кінець твому поганому життю!

Хитрий Нікко помер! Не буде більше лиха від нього!

Я не хотів, щоб ти вбив його, вожде Меду!

Ні, ні, Тарзане! Він сам себе вбив. Я не силував його пити зі мною „дедо"!

Вони, Тарзане, обидва випили отруту. Але... Меду живе!